



Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας και Πληροφορικής

Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας & Μουσειολογίας

Πτυχιακή Εργασία

**Θέμα: Συγκριτική Αξιολόγηση Κινητών Βιβλιοθηκών της Ελλάδος και του
Εξωτερικού**

Επιβλέπων Καθηγητής/τρια:

Στάμου Σοφία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Φοιτήτρια: Παπαϊωάννου Μαρία

A.M.: B2014033

Εξάμηνο Σπουδών: Η'

Κέρκυρα, Οκτώβριος 2018

Ευχαριστίες

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω την Επίκουρο καθηγήτρια Στάμου Σοφία για την άψογη συνεργασία που είχαμε. Ακόμη ένα μεγάλο ευχαριστώ θα ήθελα να το προσφέρω στους τρεις πολυαγαπημένους μου φίλους, την Χριστίνα Χρίστου, τον Αλέξανδρο Σαχπαζίδη και την Χριστίνα Στεφανίδου για το χρόνο που αφιέρωσαν και την πολύτιμη βοήθεια που μου προσέφεραν. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την κ. Θάλεια Γκόντα για την αμέριστη βοήθεια της στην αρχή της εκπόνησης της Πτυχιακής μου εργασίας. Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ, το χρωστάω σε ένα άτομο το οποίο με βοήθησε να καταλάβω το πόσο σημαντικό είναι να έχεις εμπιστοσύνη στον εαυτό σου και να διεκδικείς αυτό που σου αξίζει.

Περίληψη

Μέσα στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με τίτλο « Συγκριτική αξιολόγηση κινητών βιβλιοθηκών της Ελλάδας και του Εξωτερικού» αναλύονται, ο ρόλος και η χρησιμότητα των Κινητών Βιβλιοθηκών στη κοινωνία, ο τρόπος λειτουργίας τους και το περιεχόμενό τους. Αρχικά, δίνονται με σαφήνεια οι ορισμοί και τα χαρακτηριστικά για την κάθε κατηγορία βιβλιοθήκης ξεχωριστά, ενώ παράλληλα δίνονται παραδείγματα για την κατανόηση του παρόντος κειμένου . Στη συνέχεια, παραθέτονται συγκεκριμένα παραδείγματα Κινητών βιβλιοθηκών από την Ελλάδα και το Εξωτερικό με στόχο οι αναγνώστες να εξοικειωθούν με το θέμα και να γνωρίσουν την διαδικασία μέσα από την οποία δημιουργείται μία Κινητή βιβλιοθήκη αλλά, και τι προσφέρει σήμερα στους πολίτες. Επίσης, γίνεται Συγκριτική Αξιολόγηση των Κινητών Βιβλιοθηκών της Ελλάδας με αυτές του Εξωτερικού, ενώ παράλληλα διαμορφώνονται σημαντικές πτυχές εστίασης με στόχο την διαμόρφωση της μέχρι τώρα λειτουργίας τόσο στο τομέα της διαφήμισης του θεσμού, όσο και στην αλλαγή της πολιτικής που εφαρμόζει.

Λέξεις- Κλειδιά: Κινητές βιβλιοθήκες, Ορισμοί, Παραδείγματα, Συγκριτική Αξιολόγηση, Ελλάδα, Εξωτερικό, Κατηγορίες Βιβλιοθηκών, Παραδείγματα Κινητών Βιβλιοθηκών.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	2
Περίληψη	3
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	6
Κεφάλαιο 2: Ορισμοί Βιβλιοθηκών.....	9
2.1 Λαϊκές Βιβλιοθήκες.	10
2.1.1 Λαϊκές- Δημόσιες Βιβλιοθήκες.	11
2.1.2 Λαϊκές- Δημοτικές Βιβλιοθήκες.	13
2.2 Κινητές Βιβλιοθήκες.....	14
2.2.1 Κινητή Βιβλιοθήκη του Ιταλού Antonio La Cava.	16
2.3 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.	16
2.3.1 Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη Ιονίου Πανεπιστημίου.	17
2.4 Ψηφιακές Βιβλιοθήκες.....	18
2.4.1 Ψηφιακή Βιβλιοθήκη «Europeana».	19
2.5 Σχολικές Βιβλιοθήκες.	19
2.5.1 Βιβλιοθήκη Δημοτικού Κολλεγίου Ψυχικού.....	21
2.6 Ειδικές Βιβλιοθήκες.....	21
2.6.1 Ειδική Βιβλιοθήκη του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης.	22
Κεφάλαιο 3: Κινητές Βιβλιοθήκες της Ελλάδας και του Εξωτερικού	23
3.1 Χαρακτηριστικά παραδείγματα Κινητών Βιβλιοθηκών στην Ελλάδα.	25
3.1.1 Παράδειγμα κινητής βιβλιοθήκης Ιωαννίνων: Δημόσια	25
Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Ζωσιμαίας.	25
3.1.2 Παράδειγμα: Κινητή Βιβλιοθήκη του Οργανισμού Παιδικών και	26
Εφηβικών Βιβλιοθηκών ο « ΜΠΛΕ ΣΑΚΟΣ».	26
3.1.3 Παράδειγμα κινητής βιβλιοθήκης: Δήμος Αθηναίων	28
3.2 Χαρακτηριστικά παραδείγματα Κινητών Βιβλιοθηκών στο Εξωτερικό.	29
3.2.1 Παράδειγμα κινητής βιβλιοθήκης στο Τορόντο: Public Library	29
In Toronto.....	29
3.2.2 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στη Κολομβία: ‘Thompson- Nicola Regional	30
Library’	31
3.2.1 Παραδείγματα Κινητής βιβλιοθήκης στην Ασία: ‘Read more, India’	32
3.2.3 Παράδειγμα Κινητής Βιβλιοθήκης στη Μογγολία: The Camelback	34
Library	34
3.2.4 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στη Ζιμπάμπουε: Donkey-.....	35
Drawn Mobile libraries	35

3.2.5 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στη Κένυα: Camel Library	36
3.2.6 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στη Γερμανία: “Heilbronn	38
Mobile”.....	38
3.2.7 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στην Αυστραλία: Richmond	40
Tweed Regional Library.....	40
3.2.8 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στην Ινδονησία: Mobile Library.....	41
delivers books on horseback.....	41
4 Κεφάλαιο: Συγκριτική Αξιολόγηση Κινητών Βιβλιοθηκών της Ελλάδος και του Εξωτερικού	42
4.1 Κινητές βιβλιοθήκες και Κέντρα Πληροφόρησης	43
4.2 Κινητές βιβλιοθήκες και Ηλικιακές ομάδες ατόμων	44
4.3 Κινητές βιβλιοθήκες και Επισκέψεις	45
4.4 Κινητές βιβλιοθήκες και Ασφάλεια	46
4.5 Κινητές Βιβλιοθήκες και Διαδίκτυο	46
4.6 Κινητές βιβλιοθήκες και Διαφήμιση.....	47
4.7 Κινητές βιβλιοθήκες και Προβολή- Προσέλκυση κοινού.	49
4.8 Κινητές βιβλιοθήκες και Εκπαιδευτικά Προγράμματα	50
4.9 Κινητές βιβλιοθήκες και Φαντασία	51
4.10 Κινητές βιβλιοθήκες και διαφορετικά Μέσα Μεταφοράς	52
4.11 Κινητές βιβλιοθήκες και άλλες επιστήμες.	52
Κεφάλαιο 5: Συμπέρασμα	54
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	58
ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΙΝΗΤΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	58
Βιβλιογραφία	61

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Η πτυχιακή Εργασία με τίτλο «Συγκριτική Αξιολόγηση Κινητών βιβλιοθηκών της Ελλάδας και του Εξωτερικού» δημιουργήθηκε από την φοιτήτρια Παπαϊωάννου Μαρία του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, σε συνεργασία με την Επίκουρο Καθηγήτρια του τμήματος, Στάμου Σοφία.

Η ανάλυση των επιμέρους θεμάτων κυμαίνεται από το γενικό προς το ειδικό. Το πρώτο σκέλος της πτυχιακής εργασίας αναφέρεται στη γενική εικόνα του όρου της βιβλιοθήκης και στα χαρακτηριστικά που αυτή εμπεριέχει και την κάνει διαφορετική. Παρουσιάζονται, δηλαδή, όλες οι κατηγορίες των βιβλιοθηκών και αναλύονται με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να γίνει κατανοητός ο σκοπός τους. Σε κάθε κατηγορία βιβλιοθήκης υπάρχει ο ορισμός και τα γενικά χαρακτηριστικά της ενώ παράλληλα δίνονται παραδείγματα συσχετιζόμενα με τη βιβλιοθήκη που ορίζεται σε κάθε υποκεφάλαιο. Το παρόν κεφάλαιο δημιουργήθηκε για να δώσει μία σφαιρική εικόνα των κατηγοριών των βιβλιοθηκών και να συνδυάσει θεωρία και πράξη μέσα από τους ορισμούς και τα σχετικά παραδείγματα τους.

Το δεύτερο σκέλος δίνεται περισσότερη βάση στο θέμα της πτυχιακής εργασίας και αναλύονται οι Κινητές βιβλιοθήκες μέσω παραδειγμάτων. Γίνεται παρουσίαση των κινητών βιβλιοθηκών που υπάρχουν σε διάφορες χώρες του κόσμου και το σκοπό που επιτελούν. Οι κινητές βιβλιοθήκες επιλέχθηκαν έτσι ώστε να δίνουν μία ολοκληρωμένη ιδέα, για το τι περιέχει και πως λειτουργεί στην κοινωνία η ύπαρξή της.¹

Το τρίτο σκέλος της εργασίας είναι η Συγκριτική Αξιολόγηση των Κινητών βιβλιοθηκών της Ελλάδας με αυτές του Εξωτερικού. Μέσα από την Αξιολόγηση φαίνεται ποιες από τις βιβλιοθήκες έχουν κάποιες στοιχειώδεις ελλείψεις τόσο στη λειτουργία τους όσο, και στο κομμάτι της διαφήμισης. Επιπροσθέτως δίνονται κάποιες λύσεις και προσφέρονται καινοτόμες ιδέες για την εξέλιξη της προς το καλύτερο. Οι διαφορές όπως θα δούμε και παρακάτω είναι πολλές. Εάν όμως υπάρξει συνεργασία και σωστή

¹Η επιλογή των βιβλιοθηκών έγινε με την αφορμή, ότι η Γη είναι χωρισμένη σε επτά Ηπείρους εκ των οποίων η μία δεν είναι κατοικήσιμη. Έτσι επιλέχθηκαν δύο χώρες από την κάθε Ήπειρο με κριτήριο την αναγνωρισιμότητα και τον αντίκτυπο που έχει στην χώρα, στην οποία δημιουργήθηκε και υπάρχει.

διαχείριση του υλικού και των διαφόρων παραγόντων², η δυνατότητα να εξελιχθούν και να προσφέρουν σε μία κοινωνία θα είναι σημαντική.

Κάτι το οποίο πρέπει να αναφερθεί είναι και η σημαντική προσφορά δύο ατόμων να μιλήσουν για την εμπειρία που είχαν ως παιδιά. Τους ζητήθηκε μέσω της ποιοτικής μεθόδου να απαντήσουν κάποιες ερωτήσεις για το ρόλο της Κινητής βιβλιοθήκης μέσα από τα παιδικά τους βιώματα. Το υλικό υπάρχει στο τέλος της εργασίας με τις ερωτήσεις που τους δόθηκαν και τις σχετικές απαντήσεις αντίστοιχα. ένα τέταρτο μέρος το οποίο, μέσω της ποιοτικής μεθόδου παραδίνονται αυτούσιες.

Στην παρούσα εργασία οι πληροφορίες που παρατίθενται είναι ιεραρχικά δομημένες για την ευκολότερη κατανόηση της από τον αναγνώστη για την μετέπειτα εκμαίευση του δικού του συμπεράσματος. Όσον αφορά το πληροφοριακό υλικό το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία ήταν κυρίως άρθρα. Συγκεκριμένα, οι πληροφορίες προήλθαν από επιστημονικά άρθρα, άρθρα εφημερίδων της Ελλάδας και του Εξωτερικού. Ακόμη, πληροφοριακό υλικό πάρθηκε από πτυχιακές εργασίες συσχετιζόμενες με το θέμα ως ένα βαθμό και από τις ιστοσελίδες των Κινητών βιβλιοθηκών που θα αναφέρουμε και στο τέταρτο κεφάλαιο. Οι εικόνες που τοποθετήθηκαν σε όλη της εργασία είναι κυρίως από άρθρα που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση της εργασίας. Επίσης, πρέπει να αναφερθεί πως οι εύρεση των ορισμών έγινε από βιβλία και υλικό της βιβλιοθήκης του Ιονίου Πανεπιστημίου αλλά και από επιστημονικά άρθρα. Οι πληροφορίες που παραθέτονται σε όλα τα κεφάλαια είναι τεκμηριωμένες από ανθρώπους³ οι οποίοι ασχολήθηκαν εις βάθος με το θέμα και έδωσαν την δική τους οπτική γωνία.

Τα άρθρα κυρίως ήταν στην Αγγλική Γλώσσα. Η μετάφραση ήταν ελεύθερη και το αυτούσιο κείμενο βρίσκεται στις υποσημειώσεις και στην γενική βιβλιογραφία. Επίσης, κυρίως στο τρίτο κεφάλαιο της πτυχιακής εργασία υπάρχουν σε ελεύθερη μετάφραση συνεντεύξεις ανθρώπων που κινούν της Βιβλιοθήκες ενώ τα αυτούσια λόγια τους βρίσκονται στις υποσημειώσεις και στη γενική βιβλιογραφία.

² Κοινωνικοί, Οικονομικοί, Πολιτικοί.

³ Εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, Καθηγητές Πανεπιστημίου, Επιστήμονες της Πληροφορίας και Πληροφορικής, Βιβλιοθηκονόμοι.

Η εύρεση πληροφοριών και η δόμηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας ήταν δύσκολη και χρονοβόρα. Η εργασία ξεκίνησε να δομείται αρχές Ιουλίου ενώ ο εντοπισμός του υλικού που θα χρησιμοποιούνταν για την εκπόνηση της ξεκίνησε τρεις μήνες πριν, δηλαδή από τις αρχές Απριλίου.

Το θέμα θεωρείται ανεπτυγμένο στο Εξωτερικό ενώ, στην Ελλάδα βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη και πασχίζει να εκσυγχρονιστεί. Έτσι ένα πρόβλημα που προϋπήρχε ήταν η διακυμάνσεις της γλώσσας. Ως επί τον πλείστον τα άρθρα και τα τεκμήρια που χρησιμοποιήθηκαν ήταν στην Αγγλική Γλώσσα και όχι στην μητρική. Εκτός όμως από τις δύο αυτές γλώσσες υπήρχαν άρθρα τα οποία ήταν γραμμένα στην τοπική διάλεκτο του τόπου όπου υπήρχε η Κινητή βιβλιοθήκη. Οι πηγές αυτές εν τέλει, δεν χρησιμοποιήθηκαν στην εκπόνηση της εργασίας, για την αποφυγή τυχόν παραφράσεων των δεδομένων και την προφύλαξη από την διάδοση της παραπληροφόρησης.

Άλλο ένα πρόβλημα το οποίο δυσκόλευε την εκπόνηση της εργασίας ήταν το εύρος των σχετικών πληροφοριών με το θέμα μου. Πολλά άρθρα αναφέρονταν στις Κινητές βιβλιοθήκες χωρίς όμως να δίνονται παραπάνω πληροφορίες για αυτές. Ο όγκος των άρθρων που ανακαλύφθηκαν ήταν αρκετός αλλά όχι ουσιαστικός, οπότε οι επιλογή των άρθρων έγινε με βάση το πόσο σημαντικό ήταν το περιεχόμενο του και αν αυτό ενδιέφερε το θέμα της εργασίας. Λίγα από τα άρθρα είχαν παραπάνω πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά των διαφόρων βιβλιοθηκών. Το ίδιο ισχύει και για τις Ιστοσελίδες των Κινητών βιβλιοθηκών.

Σκοπός της πτυχιακής εργασία είναι η αναγνωρισιμότητα των Κινητών Βιβλιοθηκών. Υπάρχουν άνθρωποι που δεν γνωρίζουν ότι υπάρχει αυτός ο θεσμός. Μέσω, λοιπόν της εργασίας αυτής επιδιώκεται να μάθει ο κόσμος ότι η Κινητή βιβλιοθήκη είναι μία κατηγορία, η οποία μπορεί να φέρει τους ανθρώπους κοντά στη γνώση. Επίσης, σημαντική θα ήταν η θέσπιση αυτής της καινοτομίας στις Κεντρικές βιβλιοθήκες των πόλεων. Άρα, σκοπός αυτής της εργασία είναι να δείξει πόσο σημαντική είναι ύπαρξη τους στην κοινωνία και ότι πρέπει να παλέψουμε για να εδραιωθούν και να αποτελούν από εδώ και στο εξής μέρος της ζωής όλων. Ακόμη σκοπός της είναι να παρουσιάσει τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα τους με άμεσο αποτέλεσμα την απαλοιφή των προβλημάτων και την ενδυνάμωση του κλάδου.

Στόχος της είναι να δώσει πληροφορίες στους αναγνώστες και να τους δώσει την ιδέα να ψάξουν περισσότερο για την λειτουργία της Κινητής βιβλιοθήκης. Εκτός αυτού, μέσω της εργασίας και ακόμη περισσότερο μέσω των παραδειγμάτων που υπάρχουν δίνονται πληροφορίες για τις θεματικές των βιβλίων που φιλοξενούνται στο εσωτερικό της βιβλιοθήκης. Εκτός αυτού στόχος της είναι να δημιουργήσει ένα ισχυρό δεσμό μεταξύ πολίτη και βιβλιοθήκης και να καταστήσει το βιβλίο σε αυτούς προσιτό εφόσον θα βρίσκετε στο χώρο τους. Πρέπει να γνωστοποιηθεί από τα συμφραζόμενα ότι οι άνθρωποι δεν θα διστάζουν πλέον να δανειστούν βιβλία γιατί θα είναι στο χώρο τους και έτσι θα νιώθουν περισσότερη οικειότητα.

Κεφάλαιο 2: Ορισμοί Βιβλιοθηκών

Ο όρος βιβλιοθήκη διαμέσου των αιώνων έχει λάβει ποικίλες έννοιες. Εκτός από την έννοια που οι περισσότεροι έχουμε στο νου μας, χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει από συλλογές φιλολογικών και επιστημονικών έργων μέχρι διοικητικά και δημοτικά αρχεία. Σήμερα η βιβλιοθήκη έχει λάβει μεγάλη σημασία και κατέχει καθοριστικό ρόλο στην διάδοση των γνώσεων και στην διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων του ανθρώπου.

Σήμερα ο όρος βιβλιοθήκη αναφέρεται στην συλλογή χειρογράφων ή εντύπου υλικού συγκεντρωμένη σε ένα χώρο για μελέτη έρευνα και ψυχαγωγία. Μια σύγχρονη βιβλιοθήκη εκτός από βιβλία διαθέτει στην συλλογή της και περιοδικά, χάρτες, οπτικοακουστικό υλικό (όπως CDs, DVDs, διαφάνειες), ηλεκτρονικούς υπολογιστές με παροχή διαδικτύου ακολουθώντας εν γένει τις εξελίξεις της πληροφορικής επιστήμης και τις τεχνολογίας, με τις οποίες οφείλει να συμβαδίζει⁴.

Οι βιβλιοθήκες ανάλογα με τον φορέα στον οποίο ανήκουν και τους σκοπούς τους οποίους εξυπηρετούν διακρίνονται σε διάφορα είδη. Όλων των ειδών οι Βιβλιοθήκες θέτουν κάποιους Στόχους και Σκοπούς που εναπόκεινται στην σωστή πληροφοριακή παιδεία των Χρηστών και στην διάσωση και διαφύλαξη της γνώσης. Υπάρχουν επτά (7) κατηγορίες Βιβλιοθηκών. Κάθε μία από τις κατηγορίες βασίζεται σε ένα διαφορετικό τρόπο λειτουργίας, ο οποίος ανήκει στην πολιτική που εφαρμόζει η κάθε Βιβλιοθήκη ξεχωριστά. Οι κατηγορίες των Βιβλιοθηκών δημιουργήθηκαν για να διαχωρίσουν το υλικό ανάλογα με τις πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών. Χωρίζονται σε Λαϊκές Βιβλιοθήκες (Δημόσιες, Δημοτικές),

⁴ Χρίστος Σαίτης- Άννα Σαίτη, Σχολικές Βιβλιοθήκες, Εκδόσεις Ατραπός, Αθήνα, 2002, σελ.13.

Κινητές Βιβλιοθήκες, Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, Σχολικές Βιβλιοθήκες και Ειδικές Βιβλιοθήκες.

Σημαντικό κομμάτι για την λειτουργία των Βιβλιοθηκών είναι το Νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο ανήκουν. Υπάρχουν πολλών ειδών βιβλιοθήκες οι οποίες είναι Ιδιωτικές, από ανθρώπους δηλαδή που αγαπούν τη γνώση και θέλουν να την μοιραστούν με άλλους συμπολίτες τους. Σε αυτήν την περίπτωση είναι θέμα του ιδιώτη, διότι αυτός συμβάλλει με δικά του έξοδα για την καλή λειτουργία, την διαχείριση και τον εξοπλισμό τις βιβλιοθήκης.

Ο κανονισμός για τη λειτουργία των κινητών βιβλιοθηκών ορίζεται από την υπουργική απόφαση με αριθμό 83064/ΙΖ (ΦΕΚ 1173/Β. 20.8.2003) και ρυθμίζει τα θέματα που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου. Τα θέματα έχουν σχέση με την οργάνωση, λειτουργία και δράση των βιβλιοθηκών, τα οποία πρέπει να υπάρχουν και να εφαρμόζονται στον εσωτερικό κανονισμό της βιβλιοθήκης.

2.1 Λαϊκές Βιβλιοθήκες

Σύμφωνα με κάποιες βιβλιογραφικές και Διαδικτυακές πηγές⁵, οι Λαϊκές Βιβλιοθήκες διακρίνονται σε Δημόσιες και Δημοτικές⁶. Θέτουν ως σκοπό και στόχο από την αρχή της δημιουργίας τους την ανάπτυξη της τοπικής Κοινωνίας. Ακόμη, οι Λαϊκές Βιβλιοθήκες έχουν στενή συνεργασία με άλλα είδη Βιβλιοθηκών όπως Ακαδημαϊκές, Σχολικές κλπ.

⁵ 1) Τσάφου Σταματίνα, Ο ρόλος των Λαϊκών Βιβλιοθηκών στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και Εθνικό επίπεδο, σελ. 6-15.

2) Κορκίδη Μαρία, Ο ρόλος των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και η προσφορά τους στην τοπική κοινωνία, σελ. 2.

3) Αργύρης, Α. Η στρατηγική περιφερειακής ανάπτυξης στην Ελλάδα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 1ο Πανελλήνιο συνέδριο περιφερειακής ανάπτυξης. Θεσσαλονίκη 27-28 Μαρτίου 1998. Διυπουργική ομάδα σχεδιασμού. Σχέδιο ανάπτυξης 2000-2006. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο, 1998, 187 σ.

4) Κονσόλας, Ν. Σύγχρονη περιφερειακή οικονομική πολιτική. 2η έκδ. αναθ. Αθήνα: Παπαζήσης, 1997.

5) Κουής, Δ. Παρουσίαση μηχανισμού λειτουργίας και χρηστικότητας Συλλογικού Καταλόγου ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Πρακτικά διημερίδας, «Συλλογικός Κατάλογος ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών - υπηρεσίες και εργαλεία στη διάθεση χρηστών και βιβλιοθηκών. Αθήνα ΕΜΠ 7-8 Μαΐου 2007. <http://www.unioncatalog.gr>.

⁶ Η μοναδική διαφορά μιας Δημόσιας από μια Δημοτική βιβλιοθήκη είναι ο φορέας χρηματοδότησής της. Αφενός οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες συστήνονται και ενισχύονται οικονομικά από το Υπουργείο Πολιτισμού, αφετέρου οι Δημοτικές συστήνονται και χρηματοδοτούνται από τους δήμους στους οποίους ανήκουν.

Το περιεχόμενο βοηθά τους χρήστες να εξελιχθούν, να γίνουν περισσότερο παραγωγικοί και αποδοτικοί στον τομέα⁷ παραγωγής που τους ενδιαφέρει. Οι λαϊκές Βιβλιοθήκες έχουν ως σκοπό να εξυπηρετούν κοινωνίες οι οποίες διαφέρουν μορφολογικά, πληθυσμιακά, ηλικιακά με χαμηλά και υψηλά επίπεδα μόρφωσης και εκπαίδευσης, αντίστοιχα. Επίσης ο σκοπός της είναι να δώσει την ευκαιρία σε κάθε πολίτη μίας μικρής περιοχής, ενός τόπου, να έχει πρόσβαση στη πληροφόρηση, τη γνώση αλλά και την εξοικείωση με τα τεχνολογικά που διαθέτει.

Έχουν δοθεί αρκετοί ορισμοί για την Λαϊκή Βιβλιοθήκη ως όργανο της πληροφόρησης και της μάθησης ανθρώπων που ζουν σε μικρές περιοχές και όχι σε αστικά κέντρα με παραπάνω ευκαιρίες. Ένας από τους δημοφιλέστερους ορισμούς για τις Λαϊκές Βιβλιοθήκες είναι αυτός που ορίστηκε στην σχετική διακήρυξη της Unesco το 1972 και λέει ότι ««η λαϊκή βιβλιοθήκη είναι η πρακτική εφαρμογή της δημοκρατικής πίστης στη δια βίου εκπαίδευση όλων των ανθρώπων, ανώτατο αγαθό αφού παρέχει γνώση και καλλιέργεια σε πανανθρώπινη κλίμακα. Η λαϊκή βιβλιοθήκη καταξιώνεται αν οι υπηρεσίες της είναι προσιτές σε όλους άσχετα από κοινωνική προέλευση, χρήμα, ηλικία, θρησκεία, γλώσσα, κοινωνικό, επιστημονικό ή επαγγελματικό επίπεδο». Και συνεχίζει: «Η λαϊκή βιβλιοθήκη προσφέρει την ευκαιρία σε ενήλικες, νέους και παιδιά να συμβαδίζουν εξελικτικά με την εποχή του, ενημερώνοντας τους συνεχώς για να πορεύονται σε παράλληλη γραμμή με την εξέλιξη στις επιστήμες και στις τέχνες». Επίσης, σημαντικό θεωρείται και το πώς αποκαλεί η Unesco τις Λαϊκές Βιβλιοθήκες, «οι βιβλιοθήκες διάδοσης της γνώσης».

Άλλος ένας Αξιοσημείωτος ορισμός δόθηκε από τον Blakely και λέει ότι «Οι λαϊκές βιβλιοθήκες σε διεθνές επίπεδο, ως θεσμός αλλά και ως δραστηριότητα, αποτελούν ένα σημαντικό μοχλό ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας.

2.1.1 Λαϊκές- Δημόσιες Βιβλιοθήκες

Το 1994 διακηρύχτηκε από την IFLA και την UNESCO ο ορισμός των Δημοσίων Βιβλιοθηκών, ο οποίος προδιαγράφει τον τρόπο λειτουργίας, το σκοπό και το στόχο που έχουν προς τους χρήστες και το υλικό

⁷ Πρωτογενής τομέας: αγροτικές δραστηριότητες, κυρίως στην Ελλάδα,- επίπεδο πληροφόρησης χαμηλό
Δευτερογενής τομέας: Βιομηχανίες- προσφορά της τα συγκριτικά στοιχεία για την εγχώρια και διεθνή παραγωγή όπως και για την κατανάλωση προϊόντων- επίπεδο πληροφόρησης σημαντικό. Τριτογενής τομέας: Τομέας της Οικονομίας και του Τουρισμού- η πληροφόρηση ιδιαίτερα υψηλή.

το οποίο διαθέτουν. Ακόμη, αναγνωρίζεται μέσα στην διακήρυξη και η παροχή πληροφοριακής και πολιτιστικής ανάπτυξης των ατόμων. Άρα, «η δημόσια βιβλιοθήκη, η τοπική πύλη στη γνώση, παρέχει το βασικό πλαίσιο για τη δια βίου μάθηση, την ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων και την πολιτιστική ανάπτυξη των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων. Η δημόσια βιβλιοθήκη είναι το τοπικό κέντρο πληροφόρησης προσφέροντας όλα τα είδη της γνώσης και της πληροφορίας προς εύκολη διάθεση στους χρήστες της. (IFLA/UNESCO 1994)⁸.

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες συγκεντρώνουν και διαθέτουν πληροφορίες στην τοπική κοινωνία. Οι πληροφορίες, οι οποίες είναι προσβάσιμες στο κοινό είναι ποικίλες, διότι το εύρος είναι μεγάλο και αφορά τον πολιτισμό. Η Βιβλιοθήκη έχει ως στόχο να εξασφαλίζει εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στο υλικό που διαθέτει προς τους Χρήστες. Σκοπός των Δημοσίων Βιβλιοθηκών είναι να εξυπηρετεί με επάρκεια το κοινό, το οποίο διαφέρει ανά ηλικιακή ομάδα, μορφωτικό, κοινωνικό και επαγγελματικό επίπεδο και να προωθούν την γνώση, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό χωρίς πολιτικές, θρησκευτικές, φυλετικές και άλλες διακρίσεις.

Όσον αφορά τα πρότυπα και τις μεθόδους δόμησης των δεδομένων, αλλάζουν συνεχώς, διότι αλλάζει και η φυσική κατάσταση του υλικού. Τα πληροφοριακά συστήματα της συγκεκριμένης κατηγορίας Βιβλιοθηκών περιέχουν πληροφορίες οι οποίες δεν συνδέονται μεταξύ τους εφόσον το εύρος των πληροφοριών είναι μεγάλου φάσματος και οι θεματικές κατηγοριοποιήσεις του συμβατικού υλικού δεν έχουν πλήρη ταύτιση⁹.

2.1.1.1 Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Κέρκυρας

Η Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας είναι από τις αρχαιότερες Δημόσιες Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα. Στα μέσα του 18ου αιώνα στην Βιβλιοθήκη που υπαγόταν στην μόνη της Αγία Ιουστίνης στην Γαρίτσα, προστέθηκε η Βιβλιοθήκη του Κανονικού Ιακώβου Σαβερίου Κανάλ¹⁰. Αργότερα στις αρχές του 19ου αιώνα η Βιβλιοθήκη έγινε κομμάτι της Ιονίου Ακαδημίας με διευθυντή τον Βαρόνο Εμμανουήλ

⁸ Κοζάνη, Μ., Δημόσιες Βιβλιοθήκες & ΑμεΑ: εκπαιδευτική κατάρτιση βιβλιοθηκονόμων, Πτυχιακή Εργασία, σελ.11.

⁹ Προκοπιάδου, Γ., Κέντρα Πληροφόρησης στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες.

¹⁰ Θεολόγος και τοποτηρητής του μητροπολίτη Λατίνων, <http://corfulibrary.gr/el/12-sample-content/16-kerkyra-bibliothiki-istoria.html>, 23/09/2018.

Θεοτόκη. Λίγα χρόνια αργότερα Διευθυντής έγινε ο Γάλλος Latour, ενώ τα επόμενα χρόνια υπήρξε Διευθυντής ο καθηγητής Μιχαήλ Τριβώλης¹¹. Η Βιβλιοθήκη άρχισε να εμπλουτίζεται στα μέσα του 18ου αιώνα και συνεχίστηκε μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα. Η συλλογή της Βιβλιοθήκης ανέρχεται στους 5.500 τόμους περίπου. Σκοπός της Βιβλιοθήκης είναι η εξάπλωση της γνώσης και η γνωριμία των Χρηστών με την πολιτισμική και πολιτιστική κληρονομιά του τόπου. Στόχοι που έχει θέσει ως γέφυρα με τα πολιτισμικά δρώμενα του νησιού είναι η εμπλοκή της με τα Σχολεία και άλλους τοπικούς φορείς, όπως και με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Ακόμη, στοχεύει στην δημιουργία παιδικών προγραμμάτων και την καθιέρωση πολιτικής, για δωρεές από άτομα με πλούσιο έντυπο υλικό στην κατοχή τους. Καινοτομία στην εκπαίδευση έφερε τα τελευταία χρόνια και η ενσωμάτωση της ρομποτικής σε μία από τις αίθουσές της στο Παλαιό Φρούριο.

2.1.2 Λαϊκές- Δημοτικές Βιβλιοθήκες

« Η Δημοτική Βιβλιοθήκη είναι το τοπικό κέντρο πληροφόρησης, που θέτει στη διάθεση του κοινού κάθε είδους γνώση και πληροφόρηση. Είναι ένας ζωντανός οργανισμός που βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη και προορισμό, τροφοδοτώντας όλο τον πληθυσμό της χώρας με πνευματική τροφή. Είναι η τοπική πύλη που οδηγεί στη γνώση, παρέχει τις βασικές προϋποθέσεις για την δια βίου εκπαίδευση, την ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων και την πολιτιστική εξέλιξη του ατόμου και των κοινωνικών ομάδων¹².» (Unesco, 1994)

Η Δημοτικές Βιβλιοθήκες ανήκουν στην τοπική κοινωνία στην οποία δημιουργήθηκαν. Πλέον οι Βιβλιοθήκες είναι προνόμιο πολλών, διότι δεν στεγάζονται σε παλάτια και ναούς και δεν είναι ιδιωτικού ή επιστημονικού περιεχομένου. Η λειτουργία της είναι κυρίως μορφωτική, εκπολιτιστική, πνευματική και ψυχαγωγική για τον Χρήστη που την επισκέπτεται. Επίσης, οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες μπορούν να αυξήσουν το ενδιαφέρον των πολιτών για γνώση, τους δίνει την δυνατότητα να έχουν ισότιμη μόρφωση με όλους τους άλλους κατοίκους και να πληροφορούνται ανάλογα με το αντικείμενο του ενδιαφέροντος τους. Όλες οι κοινωνίες έχουν και θα έχουν το προνόμιο της σωστής πληροφόρησης και παιδείας από τις τοπικές Βιβλιοθήκες οι οποίες έχουν ως κύριο στόχο την αύξηση του επιπέδου της γνώσης της κοινωνίας.

¹¹ ο Μιχαήλ Τριβώλης Πιέρης, βοτανολόγος, μέλος της Ιονίου Ακαδημίας, συγγραφέας δοκιμίων πάνω στη χλωρίδα της Κέρκυρας.

¹² Κορκίδη, Μ., Ο ρόλος των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και η προσφορά τους στην Τοπική Κοινωνία, Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου, σελ. 1-3.

Μία έρευνα που διεξήχθη από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο έδειξε το συνολικό αριθμό των Βιβλιοθηκών της Χώρας. Από τις 1.566 Βιβλιοθήκες που κατεγράφησαν, 962 ήταν οι Λαϊκές Βιβλιοθήκες εκ των οποίων 43 είναι Δημόσιες και 686 δημοτικές και Κοινοτικές.

2.1.2.1 Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου ξεκίνησε την λειτουργία της από το 1962. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των Χρηστών ιδρύθηκαν παραρτήματα σε τρία μέρη, κεντρικά σημεία του Δήμου (Κεντρική Βιβλιοθήκη, Παράρτημα της Αμφιάλης, Παράρτημα της Ευγενείας). Η συλλογή της Βιβλιοθήκης αριθμεί 35.000 τόμους. Οι θεματικές κατηγορίες που καλύπτει η Βιβλιοθήκη είναι συναρτώμενες με τα ενδιαφέροντα των επισκεπτών της. Οι Βιβλιοθηκονόμοι γνωρίζουν τις προτιμήσεις του κοινού μέσα από την διακίνηση ερωτηματολογίων. Επίσης, η Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου παίρνει τον ρόλο της Σχολικής Βιβλιοθήκης αφού πολλοί μαθητές την επισκέπτονται καθημερινά. Μεγάλο κομμάτι της συλλογής ενδιαφέρει τους μαθητές του Δήμου για αυτό και η προσέλευση τους είναι μεγάλη. Εν το μεταξύ, σημαντικό στοιχείο είναι ό,τι η Βιβλιοθήκη εξυπηρετεί και ανθρώπους από γειτονικές περιοχές, λόγω του ότι δεν υπάρχει καμία τοπική Βιβλιοθήκη στην περιοχή τους.

2.2 Κινητές Βιβλιοθήκες

«Οι κινητές βιβλιοθήκες είναι βιβλιοαυτοκίνητα που επισκέπτονται συνοικίες ή περιοχές που βρίσκονται μακριά από μόνιμες δανειστικές βιβλιοθήκες έτσι ώστε οι κάτοικοι των περιοχών να μπορούν να διαβάσουν¹³».

«Κινητές Βιβλιοθήκες ονομάζουμε τα βιβλιοαυτοκίνητα που επισκέπτονται την ελληνική περιφέρεια και δανείζουν βιβλία και άλλο έντυπο υλικό σε περιοχές οι οποίες βρίσκονται μακριά από μόνιμες δανειστικές βιβλιοθήκες. Με τον τρόπο αυτό οι Κινητές Βιβλιοθήκες δίνουν την ευκαιρία στους κατοίκους της περιφέρειας να διαβάσουν, να ενημερωθούν και να ψυχαγωγηθούν¹⁴».

¹³Κινητές Βιβλιοθήκες του κόσμου, http://homouniversalisgr.blogspot.com/2014/10/blog-post_7.html, Γεωργία Κοτσόβολου

¹⁴ Οι Κινητές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα, Ελένη Σεμερτζίδου.

Ο Θεσμός των Κινητών Βιβλιοθηκών πρωτοεμφανίστηκε στις αρχές του 18ου αιώνα στην Αγγλία και τον 19ο αιώνα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α). Εκτός από τα Αστικά Κέντρα, διανέμονται Βιβλία και σε αγροτικές κοινωνίες σε όλη την Περιφέρεια όπου ήταν αδύνατη η δημιουργία Λαϊκών Βιβλιοθηκών. Πριν το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο υπήρχαν ιππήλατες άμαξες¹⁵ που διένεμαν Βιβλία στο κέντρο του χωριού αλλά και σε κάθε σπίτι ξεχωριστά. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο όμως, εφευρέθηκαν τα Βιβλιοαυτοκίνητα .

Στόχος των Κινητών Βιβλιοθηκών είναι η προώθηση της σωστής πληροφοριακής παιδείας μέσω της γνώσης. Η κινητή Βιβλιοθήκη τα καθιστά προσιτά στο ανθρώπους οι οποίοι νιώθουν άβολα να παρευρίσκονται στο χώρο μιας Βιβλιοθήκης από το να μπαίνουν σε ένα μικρό κινητό όχημα γεμάτο γνώση. Η υπηρεσία της κινητής Βιβλιοθήκης δεν μπορεί να συλλέξει πάνω από 4.000 τόμους. Κάθε Κινητή Βιβλιοθήκη του Ελλαδικού χώρου επισκέπτεται τα αστικά κέντρα και τις γύρω αγροτικές περιοχές της μία φορά το μήνα ή δύο φορές στους τρεις μήνες για δανεισμό και επιστροφές παλαιότερων εντύπων.

Για να κρατηθεί ζωντανή η Βιβλιοθήκη πρέπει ο κόσμος να ενσωματώσει στην καθημερινότητα του αυτόν το θεσμό και να νοιάζεται πραγματικά για την λειτουργία και το περιεχόμενο της. Αν η πλευρά των ατόμων είναι θετική τότε οι Κινητές βιβλιοθήκες θα μπορούν να ανανεώνουν την συλλογή τους και να πραγματοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα για τους πολίτες της κάθε μικρής κοινωνίας που επισκέπτεται. Συνήθως, οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες είναι αυτές που δημιουργούν το θεσμό των κινητών Βιβλιοθηκών.

Όσον αφορά το κομμάτι της Νομοθεσίας, σε μία από τις εισηγήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο συνέδριο «Δημόσιες- Κινητός Βιβλιοθήκες και παροχή υπηρεσιών στο κοινό: το νομικό πλαίσιο», στην Αθήνα της 2 Οκτωβρίου 2006, γίνεται αναφορά και στις Κινητές Βιβλιοθήκες ως μέσω προαγωγής της γνώσης στις απομακρυσμένες περιοχές. Συγκεκριμένα στην Υπουργική απόφαση υπ' αριθμόν 83064/ΙΖ (ΦΕΚ1173/Β.20.8.2003) η κινητή βιβλιοθήκη υπάρχει στον Εσωτερικό Κανονισμό- Οδηγό Λειτουργίας Βιβλιοθηκών και έχει σχέση με την οργάνωση, λειτουργία και τις δράσεις των Κεντρικών βιβλιοθηκών στην οποία υπόκεινται. Εκτός αυτού οι κινητές βιβλιοθήκες είναι ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και έχει

¹⁵ Ιππήλατη άμαξα με τέσσερεις τροχούς. -Λαπάτσα. -Ντελαπάρω. Αναγραμματισμός από το γαλλικό *deraper*, με την ίδια έννοια. -(Ν)τενεκές.

ως σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Οι κινητές βιβλιοθήκες δημιουργήθηκαν για την ενίσχυση και των εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών.¹⁶

2.2.1 Κινητή Βιβλιοθήκη του Ιταλού Antonio La Cava

Ο Δάσκαλος Antonio La Cava μετά την συνταξιοδότησή του αποφάσισε να μην αφήσει το εκπαιδευτικό του πνεύμα και προσπάθησε να το μεταδώσει στους ανθρώπους της Ιταλίας, οδηγώντας ένα Βιβλιοαυτοκίνητο από περιοχή σε περιοχή. Τα Βιβλία που μετακινεί αφορούν όλες τις ηλικίες δεδομένου ότι πολλοί άνθρωποι, σε απομακρυσμένες περιοχές, διψούν για μάθηση και δεν έχουν άλλο τρόπο να πάρουν τη γνώση που θέλουν. Στα Ιταλικά το Βιβλιοαυτοκίνητο ονομάζεται «Bibliomotocarro». Σκοπός του Βιβλιοαυτοκινήτου είναι να δώσει γνώση σε αυτούς που την έχουν ανάγκη αλλά δεν μπορούν να την προσεγγίσουν με τα μέσα που διαθέτουν. Χαρακτηριστικά, τα λόγια του Antonio La Cava για το σημαντικό βήμα της μετάδοσης της γνώσης, μας υπενθυμίζουν ότι, ««Πολλοί θέλουν να διαβάσουν ένα βιβλίο αλλά όσο και αν αυτό φαντάζει απλό για κάποιους για άλλους είναι βουνό καθώς δεν έχουν πρόσβαση ούτε σε υπολογιστές, ούτε σε βιβλιοθήκες. Σκοπός μου είναι να μεταφέρω τη γνώση εκεί που την έχουν ανάγκη, σε όσους δεν μπορούν να την προσεγγίσουν. Γι' αυτό κάθε Σάββατο θα κάνω το ίδιο και μάλιστα σκοπεύω να το εξελίξω, δίνοντας στα παιδιά τη δυνατότητα να γράφουν τις δικές τους ιστορίες που κάποια στιγμή θα συγκεντρώσω και θα εκδώσω».

2.3 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.

Θα μπορούσαμε να ορίσουμε την Ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη σαν το πλέον ζωντανό κύτταρο στο σώμα του οργανισμού που καλείται πανεπιστημιακός χώρος. Αποτελεί τον πυρήνα της πνευματικής ζωής ενός Πανεπιστημίου. Πρόκειται για ένα πρακτορείο γνώσης όπου βρίσκουν ικανοποίηση οι ανάγκες για επιστημονική έρευνα και πνευματική τελειοποίηση. Αναφορικά προς τα άλλα είδη βιβλιοθηκών κρατεί την κορυφαία θέση στην πυραμίδα των βιβλιοθηκών (Βλάχου-Χαλκιάπουλου Μαίρη 1996).

Γενικά μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη είναι η βιβλιοθήκη των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποία εξυπηρετεί, κατά κύριο λόγο τους φοιτητές και το διδακτικό προσωπικό των πανεπιστημίων και

¹⁶ Δημόσιες-Κινητές Βιβλιοθήκες και παροχή υπηρεσιών στο κοινό: το νομικό πλαίσιο, Συνέδριο: Αρχαία, Βιβλιοθήκες και Δίκαιο στην Κοινωνία της Πληροφορίας, Αθήνα, 2 και 3 Φεβρουαρίου 2006.

άλλων ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και υποστηρίζει το διδακτικό και ερευνητικό έργο που διεξάγεται σε αυτήν (Μπώκος 2001).

Οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες των πληθυσμιακά εύρωστων περιοχών έχουν ανεπτυγμένη πολιτική η οποία λειτουργεί συντονισμένα. Τα πρότυπα των σημερινών Βιβλιοθηκών αναπτύσσουν ραγδαία την επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας¹⁷. Αναπόσπαστο κομμάτι της επιστήμης είναι η εκπαίδευση των Χρηστών και των Καθηγητών του Πανεπιστημίου για μετέπειτα εξέλιξη. Ο καθηγητής επωφελείται από το εύρος των τεκμηρίων διότι, του δίνεται η δυνατότητα να εντρυφήσει και να εξελίξει την επιστήμη του ενώ, ο φοιτητής με την εκπαίδευση που του παρέχει η Βιβλιοθήκη μπορεί να νιώσει ανεξάρτητος από τις παραδόσεις του καθηγητή.

Έχουν δημιουργηθεί αρκετά συνεργατικά σχήματα Βιβλιοθηκών¹⁸ σε πολλές χώρες του Εξωτερικού, ιδιαίτερα όμως σε Αμερική και Ευρώπη. Το πρώτο συνεργατικό σχήμα το οποίο διαφέρει και η έδρα του είναι στην Ελλάδα είναι ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ) και είναι γνωστή ως Heal- link. Το Ελληνικό συνεργατικό σχήμα έχει διαμορφωθεί έτσι ώστε να μπορεί να εμπεριέχει καταλόγους Βιβλιοθηκών από πολλές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες για την πρόσβαση στους καταλόγους της κάθε μίας. Η ΣΕΑΒ περιέχει 37 Ελληνικά Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και δίνει πρόσβαση σε καταλόγους Βιβλιοθηκών της Χώρας , σε ηλεκτρονικές πηγές περιοδικών, Βιβλίων αλλά και σε βάσεις δεδομένων¹⁹.

2.3.1 Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη Ιονίου Πανεπιστημίου

Η Βιβλιοθήκη του Ιονίου Πανεπιστημίου είναι αναπόσπαστο κομμάτι της Πανεπιστημιακής Κοινότητας και οι υπηρεσίες της είναι συνδεδεμένες με το δυναμικό και τις υπηρεσίες του Ιονίου Πανεπιστημίου. Η διαχείριση του υλικού και η πρόσβασή στον OPAC²⁰ της Βιβλιοθήκης γίνεται μέσω αυτοματοποιημένου

¹⁷Βιβλιοθηκονομία, είναι η επιστήμη με στόχο την οργάνωση της γνώσης και των πληροφοριών, με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνεται όσο το δυνατό πιο εύκολη η πρόσβαση από τους χρήστες. Θα μπορούσε να θεωρηθεί διεπιστημονικό αντικείμενο, αφού συχνά παρουσιάζει επικάλυψη με άλλους τομείς και διάφορες κοινωνικές επιστήμες

¹⁸Συνεργατικά σχήματα βιβλιοθηκών με την μορφή κοινοπραξίας, χάραξη κοινής πολιτικής μέσω της συνεργασίας πολλών βιβλιοθηκών από όλη την Ελλάδα.

¹⁹Παπάζογλου Β. Ι., Οριζόντια Δράση Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: Νομικά Ζητήματα, σελ.1.

²⁰Ενιαίος Κατάλογος Συνεργατικού Δικτύου Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.

συστήματος. Η Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη έχει ως στόχο την διαρκή γνωστική εξέλιξη των φοιτητών μέσα από την συνεχή ενημέρωση της ποιοτικής και πλούσιας συλλογής σε συνδυασμό με την εξελιγμένη τεχνολογία διαχείρισης και αναζήτησης. Στοχεύει στην προώθηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών διαδικασιών. Μέλη μιας Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης μπορεί να είναι τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας αλλά και εξωτερικοί Χρήστες όπως Απόφοιτοι του Ιονίου, Μελετητές και Ερευνητές, Δάσκαλοι και Καθηγητές ακόμη και άνθρωποι της τοπικής κοινωνίας. Η τοπική κοινωνία έχει παραπάνω περιορισμούς κυρίως στο δανεισμό. Η συλλογή της Βιβλιοθήκης περιλαμβάνει έντυπο υλικό, οπτικοακουστικό υλικό, Διαφάνειες και Φιλμ/ Μικρογραφίες ακόμη χάρτες. Έχει επίσης, ένα μεγάλο όγκο παλαιών τεκμηρίων τα οποία φυλάσσονται σε ξεχωριστό χώρο αποθήκευσης και τα οποία εκθέτονται ανά διαστήματα μέσα στο χώρο της βιβλιοθήκης.

2.4 Ψηφιακές Βιβλιοθήκες

Ανά μικρά χρονικά διαστήματα, έχουν δοθεί αρκετοί ορισμοί όσον αφορά τις Ψηφιακές Βιβλιοθήκες²¹, τόσο για το περιεχόμενο που περιλαμβάνουν όσο και για το περιβάλλον που θα ανακαλύψουν οι Χρήστες εισβάλλοντας στο χώρο αυτό. Δεν υπάρχει ένας ενιαίος ορισμός που να δίνει με ευκρίνεια την σημασία των Ψηφιακών Βιβλιοθηκών. Όλοι οι ορισμοί είναι αλληλένδετοι μεταξύ τους.

Ένας από τους ορισμούς προήλθε από το International Journal on Digital Libraries το 1997 και λέει ότι «Οι Ψηφιακές Βιβλιοθήκες ασχολούνται με τη δημιουργία και τη διαχείριση πληροφοριακών πόρων, τη μεταφορά πληροφορίας ανάμεσα σε καθολικά δίκτυα και την αποτελεσματική χρήση αυτής της πληροφορίας από ένα μεγάλο εύρος χρηστών.» Ο ορισμός αυτός αποδίδει περισσότερο την Βιβλιοθήκη σαν μέρος φύλαξης τεκμηρίων με διαφορετικά τεχνολογικά μέσα και όχι από την οπτική γωνία της πληροφορικής²².

Μία Ψηφιακή Βιβλιοθήκη βασίζεται σε ψηφιακά Μορφότυπα (format) δηλαδή η πληροφορία που παρέχεται στο χρήστη μέσω συστήματος είναι οργανωμένη και δικτυωμένη αλλά δεν είναι

²¹ Digital Library Initiative,
Digital Libraries, Edward A. Fox [Fox, 1993],
Mel International Symposium on Research
Development and Practice in Digital Libraries, 1997 κλπ.

²² Εισαγωγή στις Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, Καπιδάκης Σαράντος, σελ. 84.

συγκεντρωμένη σε ένα σημείο. «Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη δεν θεωρείται αποθήκη Βιβλίων, έχει πολιτική ανάπτυξης των συλλογών της, συστηματική δόμηση και χαρακτηρισμό των Δεδομένων της» (Καπιδάκης Σαράντος, Εισαγωγή στις Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, 2014, σελ. 8).

2.4.1 Ψηφιακή Βιβλιοθήκη «Europeana»

Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη «Europeana», είναι η Βιβλιοθήκη της Ευρώπης και εμπεριέχει περιεχόμενο από άλλες Ευρωπαϊκές Βιβλιοθήκες. Το περιεχόμενο της Europeana συγκεντρώνει υλικό από Βιβλιοθήκες, Αρχεία, Μουσεία και άλλους φορείς με σκοπό την σωστή και χρήσιμη πληροφόρηση των Χρηστών. Ξεκίνησε την λειτουργία της το 2008. Το περιεχόμενο της εφάπτεται με την πολιτισμική και πολιτιστική κουλτούρα των χωρών. Αν και η ψηφιακή βιβλιοθήκη ανήκει στην Ευρώπη συχνά θεωρείται και ως πύλη πρόσβασης, διότι, ασχολείται με την ευρετηρίαση²³ των μεταδεδομένων²⁴ των αποθετηρίων και δεν διαθέτει δικό της αποθετήριο. Σκοπός της Europeana είναι να συγκεντρώνει στον κόμβο πληροφορίες για να διευκολύνει την πρόσβαση των Χρηστών στο αποθετήριο. Στόχος της δεν ήταν να ψηφιοποιεί τεκμήρια και να τα τοποθετεί στη πύλη, αλλά η επιτυχία ήρθε όταν ευαισθητοποίησε πολλούς φορείς να ψηφιοποιήσουν πλούσιο σημαντικό υλικό σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιείχαν αλλά και λόγω των εξωτερικών χαρακτηριστικών και εξωγενών παραγόντων.

²³ Ένα κύριο χαρακτηριστικό ενός επιστημονικού πεδίου ή ενός επαγγέλματος στην ανάπτυξή του, είναι η χρήση ορολογίας με τρόπο μοναδικό από τους επιστήμονες και τους επαγγελματίες του κλάδου. Μια θεωρία ξεκινά από ένα αξίωμα και καταλήγει στην ερμηνεία ενός μεγάλου αριθμού επιλεγμένων φαινομένων. Αυτή η διαδικασία συνεπάγεται μια γλωσσική επεξεργασία, η οποία είναι συστατικό της θεωρίας και της έρευνας. Σε μια θεωρία ή στην ανάπτυξη μιας επιστημονικής έρευνας γίνεται προσπάθεια να προσδιοριστούν οι έννοιες των αντικειμένων με τα οποία ασχολείται. Οι έννοιες αυτές περνούν απαραίτητα σε ένα σημασιολογικό δίκτυο και δημιουργείται μια τεχνητή γλώσσα, κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι η ομοιομορφία στην απόδοση των επιστημονικών όρων του κλάδου. Η επιστήμη της πληροφόρησης ασχολείται με την επεξεργασία και οργάνωση των πληροφοριών που προέρχονται από το σύνολο των επιστημονικών κλάδων. Έχει λοιπόν υποχρέωση, πέρα από την καθιέρωση της ορολογίας του κλάδου της, να ασχοληθεί και με την οργάνωση της γλώσσας, που έχει καθιερωθεί σε κάθε επιστημονικό κλάδο χωριστά και να δημιουργήσει μια κοινή τεχνητή γλώσσα οργάνωσης και ανάκτησης πληροφοριών. (Παπαδάκης, Ιωάννης, 2017).

²⁴ Τα **Μεταδεδομένα** (μετάφραση του όρου *metadata*, ο οποίος σχηματίζεται από την ελληνική λέξη *μετά* και τη λατινική λέξη *data* "δεδομένα") είναι δεδομένα τα οποία περιγράφουν άλλα δεδομένα. Κατά κανόνα, ένα σύνολο μεταδεδομένων περιγράφει ένα άλλο σύνολο δεδομένων, το οποίο αποτελεί μια πηγή.

2.5 Σχολικές Βιβλιοθήκες

Στην περίπτωση τις ως Σχολική βιβλιοθήκη θα μπορούσαμε να ορίσουμε "την οργανωμένη συλλογή βιβλίων και περιοδικών καθώς και άλλων εντύπων ή οπτικοακουστικών υλικών, που λειτουργεί στο χώρο του σχολείου για τις μαθητές και τις εκπαιδευτικούς του". Η βιβλιοθήκη λοιπόν αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του σχολείου, η οποία προσφέρει μέσω του υλικού τις : υπηρεσίες μάθησης, πληροφορίες, και ανοικτή πρόσβαση στη γνώση σε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, έτσι ώστε να γίνουν σκεπτόμενοι άνθρωποι και ικανοί διαχειριστές των πληροφοριών που προέρχονται από τις θησαυρούς τις. Η σχολική βιβλιοθήκη είναι τις χώρος πολιτισμού, ο οποίος με το πλούσιο υλικό που διαθέτει και τις ποικίλες δραστηριότητες που μπορεί να αναπτύξει, τελικά θα διευρύνει τις πνευματικούς ορίζοντες των μαθητών, θα υποστηρίξει ουσιαστικά την διδασκόμενη ύλη, θα διευκολύνει τις διδάσκοντες στο έργο τις και θα συμβάλλει στην περαιτέρω διαμόρφωση του σχολικού προγράμματος πάνω σε νέα θεμέλια, σε σχέση με το παρελθόν, όπου ο ρόλος τις βιβλιοθήκης ήταν από ανύπαρκτος ως περιορισμένος.

Ο ρόλος τις σχολικής βιβλιοθήκης οφείλει να αλλάξει δηλαδή να αποτελεί ένα αναπόσπαστο και δυναμικό κομμάτι του σχολικού περιβάλλοντος καθώς σε μια σύγχρονη εποχή όπου όλα μεταβάλλονται δεν επαρκεί μόνο ένα σχολικό εγχειρίδιο αλλά επιβάλλεται και η χρήση άλλων μέσων που προσφέρει η εποχή τις. Ο διδάσκοντας λοιπόν μπορεί να αναζητήσει το νέο υλικό από την βιβλιοθήκη του σχολείου²⁵.

Ο δάσκαλος που έχει στην διάθεσή του τέτοιο υλικό, έχει την δυνατότητα να πετύχει τις στόχους του μαθήματός του προσδίδοντας σε αυτό χαρακτήρα ελκυστικό και δυναμικό, να προκαλέσει το ενδιαφέρον των μαθητών του. Έτσι και ο μαθητής που περιτριγυρίζεται από υλικό που τον ενδιαφέρει, θα εκπαιδευτεί και παράλληλα θα ψυχαγωγηθεί. Επιπροσθέτως, ο μαθητής εμπεδώνει καλύτερα τις γνώσεις που δίνονται στην τάξη, τις οποίες πλουτίζει, ενώ παράλληλα εξελίσσει την φιλομάθειά του.

Τέλος η συνεχής επαφή του μαθητή με τα βιβλία θα ενισχύσει την αγάπη του για την ανάγνωση και θα διευκολύνει τον εκπαιδευτικό στο έργο του να αναπτύξει μαθητές με ικανότητες να διαβάζουν και να μαθαίνουν πραγματικά. Αφού γίνει αυτό στην συνέχεια το παιδί μόνο του θα επιθυμήσει να διευρύνει τις

²⁵ Κυριάκος Ντελόπουλος, Για τις σχολικές βιβλιοθήκες (4+3 κείμενα από βιβλιοθηκονομική άποψη), Εκδόσεις GUTENBERG, Αθήνα 2005, Σελ17.

γνώσεις του και σε άλλα θέματα που δεν διδάσκονται στην τάξη, θα εμπλουτίσει το λεξιλόγιό του, θα αναπτύξει την προσωπική του κρίση και ικανότητα επιλογής ενώ θα διευρύνει τις προτιμήσεις του.

2.5.1 Βιβλιοθήκη Δημοτικού Κολλεγίου Ψυχικού

Η βιβλιοθήκη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παιδαγωγικού προγράμματος του Δημοτικού Σχολείου και εξυπηρετεί τους μαθητές, τους δασκάλους τους και το υπόλοιπο προσωπικό. Οι βασικοί στόχοι της είναι η επαφή των παιδιών με τα βιβλία, μέσω της Βιβλιοθήκης καθώς και εξοικείωση με την έρευνα και την συγγραφή εργασιών. Απώτερος στόχος είναι η δημιουργία μελλοντικών βιβλιόφιλων και ατόμων με κριτική σκέψη. Εκτός από ελεύθερη ανάγνωση βιβλίων και το δανεισμό τόσο ελληνικών όσο και ξενόγλωσσων βιβλίων, τα παιδιά παρακολουθούν μαθήματα Πληροφοριακής Παιδείας (Information Literacy) που στοχεύουν στην εξοικείωση των μαθητών με την αναζήτηση, την αξιολόγηση, τον εντοπισμό καθώς και την σύνθεση πληροφοριών σε σχέση με τις έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές της βιβλιοθήκης. Επιπροσθέτως, οι μαθητές έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν στο χώρο της βιβλιοθήκης επιλεγμένα προγράμματα παρουσίασης θεμάτων σχετικών με τα βιβλία από συγγραφείς, εικονογράφους και ειδικούς επιστήμονες, όπου μέσω αυτών των εκδηλώσεων δημιουργούνται για τους μαθητές αξέχαστες εμπειρίες. Ο κατάλογος περιλαμβάνει εγγραφές βιβλίων, περιοδικών, CD, DVD κλπ. Και επιπλέον μέσω της βιβλιοθήκης παρέχεται πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων. Η χρηματοδότησή της βιβλιοθήκης γίνεται ουσιαστικά μέσω των καταβαλλόμενων διδάκτρων.

2.6 Ειδικές Βιβλιοθήκες

Ειδικές Βιβλιοθήκες, είναι οι Βιβλιοθήκες οι οποίες προσανατολίζονται περισσότερο σε μία μικρή μερίδα κοινού. Οι Βιβλιοθήκες που μπορούν να συγκαταλέγονται προς Ειδικές, είναι οι Βιβλιοθήκες Επιχειρήσεων ή και Οργανισμών²⁶. Μια Βιβλιοθήκη για να κατηγοριοποιηθεί σε Ειδική πρέπει να είναι Ιατρική Βιβλιοθήκη, Νομική Βιβλιοθήκη, Μουσική Βιβλιοθήκη κτλ.

Σκοπός των ειδικών Βιβλιοθηκών είναι να καλύψουν προς Πληροφοριακές ανάγκες του φορέα ή του ιδρύματος στον οποίο ανήκουν. Επομένως, οι Χρήστες αυτών των Βιβλιοθηκών είναι περιορισμένοι.

²⁶Οι ειδικές βιβλιοθήκες και η πρόσβαση στη γνώση για όλους: τρόποι προσέγγισης με το ευρύτερο κοινό, Γιώργος Γλωσσιώτης, σελ. 1.

Έχουν την δυνατότητα πρόσβασης μόνο οι εσωτερικοί Χρήστες ενώ από το εξωτερικό περιβάλλον, δυνατότητα πρόσβασης έχουν άτομα με ειδικά ενδιαφέροντα. Οι Ειδικές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα έχουν πλούσιες συλλογές και επιτελούν σημαντικό έργο στην κοινωνία. Ο όρος Ειδική Βιβλιοθήκη αρχίζει να υποβαθμίζεται, διότι και οι εσωτερικοί χρήστες τείνουν να μην ενδιαφέρονται όσο θα έπρεπε για την σωστή λειτουργία και διαχείριση προς. Άρα για να λειτουργήσει σωστά θα έπρεπε να ανοίξει προς το κοινό.

Λόγω του περιεχομένου που φυλάσσεται, το οποίο αφορά κατά κύριο λόγο την επιχείρηση ή τον οργανισμό, οι Ειδικές Βιβλιοθήκες είναι δύσκολο να ανοίξουν προς πύλες προς το κοινό, επομένως θα πρέπει να βρεθεί μία λύση έτσι ώστε μία ευρύτερη ομάδα κοινού με κοινά ερευνητικά ενδιαφέροντα, να έχει πρόσβαση στο υλικό το οποίο διαθέτει η κατά μέρους Βιβλιοθήκη.

2.6.1 Ειδική Βιβλιοθήκη του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης.

Ένας από τους μεγαλύτερους Δικηγορικούς συλλόγους της Χώρας βρίσκεται στην Θεσσαλονίκη και έχει στην κατοχή του αξιολογική συλλογή με πλούσιο έντυπο υλικό. Από το 2010 η Βιβλιοθήκη στεγάζεται στο κτήριο δίπλα από το Δικαστικό Μέγαρο. Οι χώροι της Βιβλιοθήκης είναι το αναγνωστήριο και το βιβλιοστάσιο. Η συλλογή της Βιβλιοθήκης βασίζεται κυρίως σε ελληνική Βιβλιογραφία, Νομικού περιεχομένου και αποτελείται από εφημερίδες, μονογραφίες περιοδικά, μονόφυλλα, τα οποία ήρθαν με την διαδικασία της δωρεάς ή της αγοράς. Η ένδειξη των κλάδων του Δικαίου γίνεται μέσω της χρωματικής διάκρισης και η ταξινόμηση βασίζεται στους Κλάδους του Δικαίου . Η Καταλογογράφηση γίνεται με βάση τους κανόνες της Αγγλοαμερικαν (AACR) ενώ, στην περιοχή των σημειώσεων δεν γίνεται λεπτομερής καταγραφή των δεδομένων. Ο Δικηγορικός Σύλλογος ανέπτυξε εκπαιδευτικές Διασυνδέσεις με την Βιβλιοθήκη της Βέροιας για την πραγματοποίηση της δημιουργίας Ψηφιακής Βιβλιοθήκης. Πρόγραμμα το οποίο θα ανυψώσει την λειτουργία του συλλόγου.(Ασημίνα Ρακοπούλου,2010).

Κεφάλαιο 3: Κινητές Βιβλιοθήκες της Ελλάδας και του Εξωτερικού

Ο θεσμός των Κινητών Βιβλιοθηκών πρωτοεμφανίστηκε στην Αγγλία τον 19ο αιώνα και στις αρχές του 20ου στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α). Στην αρχή χρησιμοποιούσαν άμαξες που τις έσερναν άλογα αργότερα όμως εφευρέθηκαν τα Βιβλιοαυτοκίνητα. Στην Ελλάδα οι κινητές Βιβλιοθήκες εμφανίσθηκαν το 1957. Μετέπειτα, πολλές Κεντρικές Βιβλιοθήκες²⁷ άρχισαν να εφαρμόζουν το θεσμό των Κινητών Βιβλιοθηκών και να ιδρύουν δανειστικά κέντρα σε πολλά σημεία των περιοχών. Αριθμείται ότι τον 20ο αιώνα ιδρύθηκαν 1610 δανειστικά κέντρα. Από τις πρώτες Βιβλιοθήκες που εδραίωσαν τον θεσμό των Κινητών Βιβλιοθηκών ήταν οι Δημοτικές. Το 1972 άρχισε να εμφανίζεται με μία σχετική συχνότητα το φαινόμενο αυτών με την δημιουργία είκοσι δύο Βιβλιοαυτοκινήτων, τα οποία επισκέπτονταν αγροτικές κοινότητες, Σχολεία, Πολιτιστικούς Συλλόγους, κλπ²⁸.

Οι Ιδρυτές των Κινητών Βιβλιοθηκών είναι τόσο η Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση όσο και η Τοπική αυτοδιοίκηση ή και οι δύο σε συνεργασία. Ακόμη, μία Κινητή Βιβλιοθήκη έχει την δυνατότητα να συνεργαστεί με δανειστικά κέντρα²⁹, τα οποία λειτουργούν ως κομβικά σημεία δανεισμού στις απομακρυσμένες περιοχές. Μία συνεργασία η οποία έχει ήδη πραγματοποιηθεί, έγινε το 1957 όπου το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας άρχισε να κινεί ένα Βιβλιοαυτοκίνητο με την βοήθεια της UNESCO.

Όπως αναφερθήκαμε και παραπάνω, οι Κινητές Βιβλιοθήκες έχουν ως στόχο την διάδοση του Βιβλίου σε απομακρυσμένες περιοχές μέσω των Κεντρικών Βιβλιοθηκών, των αστικών κέντρων. Οι κινητές Βιβλιοθήκες είναι μεγάλα αυτοκίνητα με διαρρύθμιση τέτοια ώστε τα εσωτερικά ράφια να είναι πλήρως λειτουργικά όσον αφορά την τοποθέτηση των Βιβλίων και άλλου είδους³⁰ υλικού. Έχουν κατασκευαστεί με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να μετακινούνται από περιοχή σε περιοχή ακόμη και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές, έτσι ώστε οι κάτοικοι να έχουν την ευκαιρία να διαλέξουν το βιβλίο που θέλουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα τους. Ανά τακτά χρονικά διαστήματα επανέρχεται στο σημείο όπου δάνεισε έντυπο υλικό, παίρνει τα διαβασμένα Βιβλία και δανείζει άλλα. Οι Κινητές Βιβλιοθήκες δημιουργήθηκαν λόγω του ότι

²⁷ η Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης, η οποία κινούσε από το 1963 μέχρι και το 1995 ένα Βιβλιοαυτοκίνητο, το οποίο

επισκεπτόταν συνοικίες και Δημοτικά Σχολεία του Δήμου.

²⁸ http://homouniversalisgr.blogspot.com/2014/10/blog-post_7.html, 22 Αυγούστου 2018.

²⁹ Κομβικά σημεία στα οποία το Βιβλιοαυτοκίνητο κάθε νόμου περνάει και δανείζει Βιβλία.

³⁰ Τεχνολογικά μέσα (υπολογιστές, σαρωτές, εκτυπωτές), ηχητικό, έντυπο και ψηφιακό υλικό.

οι κάτοικοι είχαν την ανάγκη για περαιτέρω γνώση και μόρφωση. Με την εφαρμογή αυτής της καινοτομίας, σε σύντομο χρονικό διάστημα οι κάτοικοι μακρινών οικισμών διείσδυσαν στο μαγικό κόσμο που κρύβει μέσα του ένα Βιβλίο.

Η συνέχιση αυτής της προσπάθειας διάδοσης του έντυπου υλικού και άλλων τεχνολογικών και ηχητικών υλικών σε απομακρυσμένες περιοχές μέσω του Βιβλιοαυτοκινήτου, εξαρτήθηκε από την καλή διάθεση και προθυμία των ατόμων για ανανέωση των Βιβλίων μέσω Δανεισμού. Εκτός αυτού, σημαντικό ρόλο, για την συνέχιση της προσπάθειας, έπαιξε και η συχνότητα επίσκεψης της Βιβλιοθήκης στις περιοχές για ανανέωση των Βιβλίων. Επίσης, για να κρατηθεί αμείωτο το ενδιαφέρον των χρηστών για τα Βιβλία, πρέπει να ανανεώνουν τη συλλογή και με άλλες θεματικές κατηγοριοποιήσεις. Ακόμη, σε κάτι που δεν μπορεί κανείς να μπει εμπόδιο είναι οι καιρικές συνθήκες. Το Βιβλιοαυτοκίνητο πρέπει να είναι καλά ελεγμένο για να μπορέσει να μετακινηθεί στις απομακρυσμένες περιοχές. Ο εξοπλισμός που θα έπρεπε να υπάρχει σε αυτού του είδους τα αυτοκίνητα είναι πυροσβεστήρες για τυχόν αποφυγή της φωτιάς και αλυσίδες στις ρόδες του αυτοκινήτου για τις κακές καιρικές συνθήκες όπως το χιόνι.

Ο ρόλος της Κινητής Βιβλιοθήκης είναι πολύπλευρός. Άνθρωποι με απεριόριστη αγάπη για την γνώση κάνουν υπέρμετρες προσπάθειες να δώσουν στους πολίτες τη δυνατότητα να νιώσουν την βαθύτητα των απλών λέξεων που αποτυπώνονται σε ένα κομμάτι χαρτί. Άνθρωποι που έχουν ένα επίπεδο μόρφωσης κάνουν το αδύνατο δυνατό και ευχαριστούν ανθρώπους που δυσκολεύονται να επισκεφτούν τις Κεντρικές βιβλιοθήκες. Πολλές Βιβλιοθήκες δημιουργήθηκαν με φαντασία τόσο στην Ελλάδα όσο και στο Εξωτερικό, όπως παραδείγματος χάριν, ο δάσκαλός που μοιράζει Βιβλία σε παιδιά, συνοδευόμενος από δυο γαϊδουράκια στην Κολομβία, η Βιβλιοθήκη σε τηλεφωνικό θάλαμο στην Νότια Αγγλία ακόμη και η Βιβλιοθήκη σε λεωφορείο στη Βραζιλία κλπ³¹.

Παρακάτω θα αναλυθούν περεταίρω παραδείγματα διαφόρων προσπαθειών δημιουργίας Κινητών βιβλιοθηκών σε διάφορα μέρη της γης.

³¹ Κοτσόβολου, Γ., Κινητές βιβλιοθήκες του κόσμου, homouniversalisgr.blogspot.com/2014/10/blog-post_7.html, 7 Οκτωβρίου 2014.

3.1 Χαρακτηριστικά παραδείγματα Κινητών Βιβλιοθηκών στην Ελλάδα

3.1.1 Παράδειγμα κινητής βιβλιοθήκης Ιωαννίνων: Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Ζωσιμαίας

Ένα από τα παραδείγματα που αξίζει να σημειωθεί είναι η περίπτωση της Κινητής Βιβλιοθήκης Ζωσιμαίας. Η Δημόσια Κεντρική βιβλιοθήκη Ιωαννίνων ξεκίνησε την λειτουργία της Κινητής Βιβλιοθήκης μέσω ενός προγράμματος «Υποστήριξη της Εκπαιδευτικής Πράξης από Κινητές Βιβλιοθήκες», το Σχολικό έτος 1999 με 2000.



Εικόνα 1: Η Ζωσιμαία Κινητή βιβλιοθήκη στο σχολείο μας.

Η Ζωσιμαία βιβλιοθήκη συνεργάστηκε με διάφορους Φορείς για την επίτευξη του προγράμματος. Με σχολεία της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όπως με Δημοτικά και Νηπιαγωγεία της περιφέρειας. Εκτός όμως από την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση συνεργάστηκε και με άλλους φορείς μετά από πρόσκληση τους, όπως παραδείγματος χάρη με την Παιδιατρική Κλινική του Νοσοκομείου Χατζηκώστα³². Για το έτος 2018-2019 η Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων θα υλοποίηση διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα με τίτλο «Βιβλιοθήκης Γνώσης και Συναισθημάτων» της Ζωσιμαίας, θα υλοποιηθούν μέσω της κινητής βιβλιοθήκης» λόγω των τεχνικών προβλημάτων που υπήρξαν στο κτήριο της Βιβλιοθήκης³³.

³² Δημιουργήθηκε δανειστικό κέντρο μετά από πρόσκληση του Κοινωνιολόγου της κλινικής.

³³ «Ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!... για όλα αυτά που ΖΩ!» (κατάλληλα διαμορφωμένο για παιδιά Νηπιαγωγείου, Δημοτικού και Γυμνασίου)

«Γνωριμία με τους 12 θεούς του Ολύμπου» (Γ' Δημοτικού κ.εξ.).

«Η ΖΩσιμαία αποκαλύπτεται στα παιδιά» (δράση διαμορφωμένη ανάλογα της βαθμίδας εκπαίδευσης από Ε' Δημοτικού-Α' Γυμνασίου).

Το σύνολο των τεκμηρίων που διέθετε η βιβλιοθήκη ανερχόταν στους 13.277 τίτλους βιβλίων και 113 τίτλους οπτικοακουστικού υλικού³⁴. Η συλλογή που προμηθεύτηκαν κάλυπτε όλο το ευρύ φάσμα των γνωστικών αντικειμένων τόσο για της εκπαιδευτική κοινότητα όσο και για τους μαθητές. Περιείχε μεγάλο αριθμό σχολικών βοηθημάτων παιδικών και εφηβικών Βιβλίων αλλά και βιβλία με εξειδίκευση την ειδικότητα Τ.Ε.Ε³⁵. Το επίκεντρο της ήταν να εντείνει την σχολική πράξη με πρόσθετο πληροφοριακό υλικό και τεχνολογικά μέσα, έτσι ώστε ο μαθητής να εντρυφήσει περισσότερο και να αναπτύξει την κριτική του ικανότητα. Άλλος ένα στόχος που έθεσαν οι εκπαιδευτές της βιβλιοθήκης ήταν να προκαλέσουν ισχυρούς δεσμούς του μαθητή με την Βιβλιοθήκη και το Βιβλίο, “ *μία σχέση προσφοράς και αποδοχής, αναζήτησης και ανταπόκρισης*”³⁶. Ακόμη ένας στόχος τους ήταν να δώσουν στους μαθητές την ευκαιρία να εξερευνήσουν την ελληνική και ξένη λογοτεχνία και να μάθουν τα πραγματικά τους ενδιαφέροντα. Αυτή η διαδικασία αποσκοπεί στο να αναπτύξουν ισχυρούς δεσμούς με τη βιβλιοθήκη και να κατανοήσουν το ρόλο που έχει μέσα σε μία κοινωνία.

Λόγω του ότι η Βιβλιοθήκη κινήθηκε στα πλαίσια ενός προγράμματος η επισκέψεις της σε κάθε σχολική και μη κοινότητα ήταν περιορισμένες. Πραγματοποίησε συνολικά τέσσερις επισκέψεις σε κάθε σχολείο και σε κάθε φορέα και οργανισμό. Όμως η αξιολόγηση που πήρε από τους διάφορους φορείς ήταν αρκετά ικανοποιητική. Η προσπάθεια αυτή απέδωσε καρπούς για μετέπειτα συνέχιση του θεσμού. Τα αποτελέσματα που εισέπραξαν οι Βιβλιοθηκονόμοι από τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς ήταν ενθαρρυντικά. Τα παιδιά πλέον ήξεραν την διαδικασία δανεισμού αλλά και το πως να φέρονται σε μία βιβλιοθήκη και στον θησαυρό που αυτή περικλείει.

3.1.2 Παράδειγμα Κινητής Βιβλιοθήκης του Οργανισμού Παιδικών και Εφηβικών Βιβλιοθηκών: ο « ΜΠΛΕ ΣΑΚΟΣ»

« Ο «ΜΠΛΕ ΣΑΚΟΣ» δεν είναι μια μικρή κινητή βιβλιοθήκη. Είναι μια μικρογραφία του κόσμου τυλιγμένη σε χρωματιστό χαρτί. Ανοίγει, και κάνει το παιδί κομμάτι αυτού του κόσμου. Το βάζει μέσα στην κοινωνία της χώρας του, των παραδόσεων του, της ιστορίας του, του πολιτισμού του, αλλά και μέσα στην κοινωνία όλων των ανθρώπων του κόσμου.» (Ζωίδη Ράνια, 2003)

³⁴ Βασική συλλογή του Υ.Π.Ε.Π.Θ.

³⁵ Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο.

³⁶ Ντάφλου Ν., Ράπη Γ., Ιωάννου Ν. κ.α., Υποστήριξη της εκπαιδευτικής πράξης από κινητές βιβλιοθήκες: η εμπειρία της Ζωσιμαίας Κεντρικής βιβλιοθήκης Ιωαννίνων, σελ.2.

Συγκεκριμένα, ο «ΜΠΛΕ ΣΑΚΟΣ», όπως μας λέει η κ. Ζωΐδη Ράνια, είναι μία μικρή κινητή βιβλιοθήκη που επισκέπτεται σχολεία της Ελλάδας. Εφαρμόστηκε σε πολλά μέρη της Ελλάδας όπως Νάξο, Γρεβενά και Αττική, ενώ την χρονιά που δημιουργήθηκε το άρθρο³⁷, ταξίδεψε σε σχολεία της Ξάνθης και της Κομοτηνής.

Η Κινητή Βιβλιοθήκη δημιουργήθηκε υπό την αιγίδα του Οργανισμού Παιδικών και Εφηβικών Βιβλιοθηκών³⁸, επιδοτούμενος από Δημόσιους φορείς³⁹. Δράσεις που εκτελούνται από τον Οργανισμό είναι η οργάνωση και λειτουργία Βιβλιοθηκών. Σημαντική προσφορά του οργανισμού είναι η αύξηση της ανάγνωσης και η δημιουργία αναγνώστη με κριτική ικανότητα στην ποιότητα του βιβλίου.

Πίσω από την ονομασία της βιβλιοθήκης «ΜΠΛΕ ΣΑΚΟΣ» κρύβεται μια χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού προγράμματος. Για να παρουσιαστεί στα παιδιά δηλαδή, χρειάζεται να δημιουργηθεί φάκελος με πλούσιο φωτογραφικό και ηχητικό υλικό, κείμενα και διάφορα άλλα αντικείμενα σχετικά με το θέμα που παρουσιάζει ανά δύο εβδομάδες, όταν γίνεται η επίσκεψη στα σχολεία. Κάθε φάκελος χρειάζεται περίπου δύο με τρεις μήνες προετοιμασία από τρεις- τέσσερις ανθρώπους για να ολοκληρωθεί με επιτυχία πριν παρουσιασθεί στα παιδιά. Άρα, ο «ΜΠΛΕ ΣΑΚΟΣ» ακολουθεί μια εναλλακτική παρουσίαση στη μετάδοση της γνώσης. Κάθε σάκος περιέχει περίπου 100 βιβλία, ανάλογο περιεχόμενο με την θεματική⁴⁰ που επιλέγει να παρουσιάσει κάθε φορά που επισκέπτεται το κάθε σχολείο.

Η βιβλιοθήκη προσφέρει μεγάλη ποικιλία βιβλίων όπως για παράδειγμα, βιβλία ιστορικά, επιστημονικά αλλά και ζωγραφικής. Επιλέγονται ανάλογα με την ηλικιακή κατηγορία των παιδιών. Όσο προχωράει η εκπαιδευτική διαδικασία ο σάκος παραμένει κλειστός έτσι ώστε το κάθε παιδί να ανακαλύψει και να στοχεύσει στον τομέα που το ενδιαφέρει. Μόλις καταλάβει τι του αρέσει περισσότερο με το τέλος της παρουσίασης του εμψυχωτή διαλέγει και το βιβλίο που θέλει ανάλογα με το τι του αρέσει να ασχοληθεί περισσότερο⁴¹.

³⁷ Ο μπλε σάκος του οργανισμού παιδικών και εφηβικών βιβλιοθηκών, Ράνια Ζωΐδη.

³⁸ μη κερδοσκοπικός, αυτόνομος οργανισμός.

³⁹ Επιδοτείται από το Υπουργείο Παιδείας, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού και την τοπική αυτοδιοίκηση.

⁴⁰ π. χ. Αρχαία Ελλάδα, Αφρική, Πουλί, Κίνα, Στάρι - Ψωμί, κ.λπ.

⁴¹ Άλλος θέλει να μάθει περισσότερα για κάτι που άκουσε, άλλος εντυπωσιάστηκε από τις φωτογραφίες και διαλέγει ένα λεύκωμα, άλλος θέλει να πάει σε φανταστικούς κόσμους με ένα παραμύθι, άλλος θέλει να μάθει πώς ζουν οι άνθρωποι αλλού, και άλλος δε θέλει να δανειστεί τίποτα, θέλει μόνο να ξεφυλλίσει βιβλία (Ο «ΜΠΛΕ ΣΑΚΟΣ» του οργανισμού παιδικών και εφηβικών βιβλιοθηκών. (Ζωΐδη Ράνια).

3.1.3 Παράδειγμα κινητής βιβλιοθήκης: Δήμος Αθηναίων

Μέσα στα πλαίσια της διοργάνωσης της Παγκόσμιας Πρωτεύουσας βιβλίου για το έτος 2018, ο Δήμος Αθηναίων εκτός των άλλων εκπαιδευτικών προγράμματος έσπευσε να προσφέρει στους



Εικόνα 2: Κινητή βιβλιοθήκη Αθήνας 2018.

πολίτες την δυνατότητα να γνωρίσουν από κοντά την κινητή βιβλιοθήκη. Περνώντας από κάθε γωνιά της Αθήνας προσφέρει βιβλία με μοναδικό στόχο την εξοικείωση των πολιτών με την Κινητή βιβλιοθήκη και κατ'έπékταση με την ανάγνωση.

Μέσα στα πλαίσια της οργάνωσης για την Παγκόσμια πρωτεύουσα βιβλίου ο δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με τον Οργανισμό Αθλητισμού, Πολιτισμού και Νεολαίας του δήμου Αθηναίων και με την Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας που υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων δημιούργησε εκπαιδευτικά και μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα⁴² τους δύο μήνες του καλοκαιριού, Ιούνιο και Ιούλιο και το πρώτο μήνα του Φθινόπωρου.

Όλες οι πληροφορίες για τις μέρες και τα ωράρια των επισκέψεων στις περιοχές αλλά και για τα εκπαιδευτικά προγράμματα διατίθενται στην ιστοσελίδα της ΟΠΑΝΔΑ⁴³, όπως επίσης υπάρχουν πληροφορίες για τον δανεισμό και την επιστροφή βιβλίων (με ποιο τρόπο γίνεται ο δανεισμός, τι

⁴² εικαστικές εκθέσεις, εξαιρετικά αφιερώματα μελοποιημένης ποίησης από το Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής, συναυλία της Συμφωνικής Ορχήστρας με τη σύμπραξη καταξιωμένων καλλιτεχνών, αλλά και το 8ο Φεστιβάλ Θερινού Κινηματογράφου της Αθήνας σε συνεργασία με την Κινηματογραφική Εταιρεία Αθηνών, είναι οι δράσεις του ΟΠΑΝΔΑ τον Ιούνιο και τον Ιούλιο στα Μουσεία, τους χώρους τέχνης και τις Βιβλιοθήκες του, στον Εθνικό Κήπο και τα πάρκα της πόλης, αλλά και σε πολλές άλλες γωνιές της Αθήνας. iefimerida.gr.

⁴³ <http://mobilelibrary.opanda.gr/>.

χρειάζεται ο κάθε πολίτης να έχει μαζί του για να γίνει χρήστης της βιβλιοθήκης)⁴⁴. Εκτός από την ιστοσελίδα της ΟΠΑΝΔΑ υπήρξαν για τους μήνες Ιούνιο με Σεπτέμβριο και διαθέσιμοι αριθμοί τηλεφώνου για άμεση επικοινωνία και γρήγορη εξυπηρέτηση.

3.2 Χαρακτηριστικά παραδείγματα Κινητών Βιβλιοθηκών στο Εξωτερικό

3.2.1 Παράδειγμα κινητής βιβλιοθήκης στο Τορόντο: Public Library in Toronto

Κάποιες από τις πληροφορίες της Ιστοσελίδας της Δημόσιας Βιβλιοθήκης του Τορόντο, μας δείχνουν ότι το πρώτο Βιβλιοαυτοκίνητο του Τορόντο ξεκίνησε το 1948.

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη του Τορόντο άρχισε να κινεί το Βιβλιοαυτοκίνητο της το Μάιο του 2017. Στόχος της Δημόσιας Βιβλιοθήκης ήταν να



Εικόνα 3: Toronto Public library, Toronto's newest library bus.

προάγει την γνώση σε συνδυασμό με την τεχνολογία πάνω σε τέσσερις τροχούς. Ο βιβλιοθηκονόμος Bowles Vickery δήλωσε στο CBC Toronto ότι « Το βιβλιοαυτοκίνητο παρέχει υπηρεσίες σε μερικούς από τους πιο ευάλωτους και απομονωμένους κατοίκους της πόλης»⁴⁵ (Ελεύθερη μετάφραση).

Επίσης το 2016 το Βιβλιοαυτοκίνητο έδωσε μία νότα χαράς και ελπίδας σε πρόσφυγες της Συρίας οι οποίοι είχαν στεγαστεί προσωρινά σε ξενοδοχεία της περιοχής. Εκτός αυτού κίνητρο για την λειτουργία της κινητής Βιβλιοθήκης είναι και τα άτομα τα οποία δεν έχουν πρόσβαση σε Βιβλιοθήκες λόγω

⁴⁴ Οι κάτοικοι της Αθήνας μπορούν με την ταυτότητά τους να γίνονται μέλη της βιβλιοθήκης και να δανείζονται δωρεάν μέχρι δύο βιβλία κάθε φορά. Εκτός από ελληνικά υπάρχουν και ξενόγλωσσα βιβλία, αγγλικά και γαλλικά, iefimerida.gr.

⁴⁵ <https://www.torontopubliclibrary.ca/bookmobiles/index.jsp>, Bowles Vickery

κινητικών προβλημάτων, ηλικίας, ασθένειας και άλλων φυσικών εμποδίων⁴⁶. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν και η κίνηση της Βιβλιοθήκης προς τους πρόσφυγες' όπου έσπευσαν να μεταφερθούν στο ξενοδοχείο που φιλοξενούνταν και να δωρίσουν στις οικογένειες βιβλία.

Το 2017 υπήρχαν δύο Βιβλιοαυτοκίνητα που κινούνταν μέσα στην πόλη του Τορόντο. Ακόμη ένα θα κάνει την εμφάνισή του το οποίο θα έχει δωρεάν ασύρματο δίκτυο, μεγάλες οθόνες υπολογιστών και tablet. Η αξία του ανέρχεται στα τριακόσιες χιλιάδες δολάρια. Οι Βιβλιοθηκονόμοι προοικονομούν την καλή χρήση του νέου αυτοκινήτου από τους χρήστες της αλλά και την άμεση και εύκολη αναζήτηση πληροφοριών μέσω της τεχνολογίας⁴⁷.

Πρέπει να αναφέρουμε σε αυτό το σημείο ότι η Βιβλιοθήκη του Τορόντο δημιούργησε μία ιστοσελίδα στην οποία εμφανίζονται όλοι οι σταθμοί που κάνει το Βιβλιοαυτοκίνητο για να διανύσει μία απόσταση. Σε αυτή την Ιστοσελίδα δίνονται ακόμη λεπτομερές πληροφορίες για την οδό, τον Ταχυδρομικό κώδικα και την ώρα που φτάνει το Βιβλιοαυτοκίνητο στο σταθμό του. Κάθε εβδομάδα υπάρχει αναρτημένο το εβδομαδιαίο πρόγραμμα των σταθμών αλλά και οι αργίες⁴⁸. Ακόμη στην ιστοσελίδα υπάρχουν και ερωτήσεις απαντημένες για την λύση τυχών απορροιών που ενδέχεται να έχει το κοινό

⁴⁶City librarian Vickery Bowles says Toronto residents rely on the library for access to technology as much as they do books. (Shawn Benjamin/CBC).

⁴⁷“People come to our libraries quite frequently to do job searches, to research, so having that accessible through a Bookmobile will be amazing, and just get these services out to more people”. (Coun. Sarah Doucette)

⁴⁸ <https://www.torontopubliclibrary.ca/bookmobiles/index.jsp>.

3.2.2 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στη Κολομβία: ‘Thompson- Nicola Regional Library’

Η κινητή βιβλιοθήκη της Κολομβίας «Thompson-Nicola Regional Library» διαθέτει Wi-fi, Μηχανήματα και ταμπλέτες αυτοεξυπηρέτησης⁴⁹. Κυρίως, δανείζει Βιβλία, περιοδικά και ηχητικό υλικό. Οι πληροφορίες που έχουμε λένε πως οι βιβλιοθήκη σήμερα είναι μεγαλύτερη από αυτή που υπήρχε πριν δυο δεκαετίες και είναι προσβάσιμο για αναπηρικά καροτσάκια και περιπατητές.



Εικόνα 4: Thompson- Nicola Regional Library

Στόχος της βιβλιοθήκης είναι να δώσει ευκαιρία σε άτομα που έχουν ανάγκη για γνώση και πληροφόρηση να την επισκεφτούν και να εξερευνήσουν τις διάφορες θεματικές κατηγοριοποιήσεις. Η δημοπρασία του παλιού οχήματος έγινε το 2018 για να παρθούν χρήματα με τα οποία θα χρηματοδοτήσουν το νέο όχημα. Το προηγούμενο έτος σημειώθηκαν τριάντα πέντε χιλιάδες δανεισμοί βιβλίων, DVD, CD, περιοδικά και ηχητικά βιβλία. Διαθέτει επίσης κάρτα δανεισμού και επιστροφής των βιβλίων και κατά μέσο όρο ήταν ανοιχτό δωδεκάμισι ώρες την εβδομάδα.

«Η κινητή βιβλιοθήκη της TRND (Thompson- Nicola Regional Library) είναι η τρίτη μεγαλύτερη βιβλιοθήκη που κυκλοφορεί» δήλωσε η βιβλιοθηκονόμος Judy Moore.

Από την άλλη η Jenny Abramzik, λέει ότι «Μάλλον θέλαμε να δούμε προς το μέλλον (να εξετάσουμε τί θα γίνει στο μέλλον) από το να έχουμε μόνο ότι είχαμε τώρα, θέλαμε να δούμε τι θα μπορούσαμε να έχουμε στο μέλλον σε σχέση με την τεχνολογία και να μπορέσουμε να αποκτήσουμε πρόσβαση για τους ανθρώπους σε σχέση με το διαδίκτυο. Σε πολλές από αυτές τις μικρές κοινωνίες οι άνθρωποι δεν έχουν

⁴⁹ Τεχνολογίες που βοηθούν την λειτουργία μια Κινητής βιβλιοθήκης στην εκπαιδευτική διαδικασία.

πρόσβαση στο διαδίκτυο. Εμείς προσπαθούμε να τους συνδέσουμε.⁵⁰» (ελεύθερη μετάφραση από τα λόγια της Jenny Abramzik).

Εκτός αυτού, το νέο όχημα που βγήκε στους δρόμους αύξησε τις στάσεις, και ανά τακτά χρονικά διαστήματα ανανεώνει τις στάσεις, για να μπορεί να εξυπηρετεί όλους όσους θέλουν και επιζητούν τη γνώση. Κάποιες στάσεις από αυτές είναι το Ouilchena, το Lower Nicola, το Lake Le Jeune κ.λπ.

3.2.1 Παραδείγματα Κινητής βιβλιοθήκης στην Ασία: 'Read more, India'

Το άρθρο το οποίο δημοσιεύθηκε στις 4 Φεβρουαρίου του 2016 από την Τσάντ Φέλιξ μας δίνει πληροφορίες για το τετράτροχο βαν το οποίο προωθεί μέχρι και σήμερα σε ολόκληρη την χώρα την γνώση. Σύμφωνα με κάποια στατιστικά στοιχεία η Ινδία φαίνεται να είναι ένας από τους μεγαλύτερους βιβλιόφιλους λαούς. Τα αποτελέσματα από τον Δείκτη NOP World Culture Score Index⁵¹ έδειξαν ότι το έθνος της Ινδίας διαβάζει κατά μέσο όρο δέκα ώρες και σαράντα δύο



Εικόνα 5: Read more India.

λεπτά την εβδομάδα. Κάποια άλλη έρευνα όμως, από την Εθνική Έρευνα Αναγνώρισης Νέων του 2010, έδειξε ότι το 74 % των παιδιών είναι εγγράμματα ενώ το 25 % διαβάζει σε τακτική βάση.

⁵⁰ «We kind of wanted to look towards the future», «Rather than just having what we had now, we wanted to look towards what we might need to have in the future in terms of technology and being able to have accessibility for people in terms of the internet », « In a lot of these smaller communities, they do not have internet access. We're trying to get them connected.»

⁵¹ NOP World Culture Score Index: Είναι μία ιστοσελίδα στην οποία ένας χάρτης που απεικονίζει όλη τη χώρα, δείχνει το εβδομαδιαίο μέσο όρο κατανάλωσης δαπανών για ανάγνωση. (<http://chartsbin.com/view/32136>)

Το 2015 έσπευσαν τα αποτελέσματα αυτά να αλλάξουν ο Akshay Kumar Rautray και ο Satabdi Mishra, ως μέρος μιας εκστρατείας καταπολέμησης του αναλφαριθμητισμού το “Read More, India”. Έτσι πήραν ένα φορτηγό το γέμισαν με πάνω από τέσσερις χιλιάδες βιβλία και πέρασαν από είκοσι κράτη σε ενενήντα μέρες. « Ξεκίνησαν να πραγματοποιούν το όνειρό τους περνώντας πρώτα από το Οντίσα μέχρι και το Indore, απόσταση περίπου δέκα χιλιάδες χιλιόμετρα⁵²» (Ελεύθερη μετάφραση στα λόγια του Akshay Rautray).

Όσον αφορά το φορτηγό κατασκευάστηκε έτσι ώστε να θυμίζει μία βιβλιοθήκη στη μικρογραφία της. Το φορτηγό είχε προσαρμοστεί σε όλες τις λειτουργίες που έθεσαν ως στόχο τα δύο άτομα που το κινούσαν. Ήταν κατάλληλο για εκθέσεις βιβλίων σε πολλούς από τους σταθμούς που είχαν θέσει ως στόχο να κάνει τη στάση του. Πραγματοποίησε λοιπόν μικρές εκθέσεις Βιβλίων σε διάφορα σχολεία, κολέγια, πανεπιστήμια με απώτερο στόχο οι άνθρωποι να εξερευνήσουν την συλλογή που διαθέτουν.

Άνθρωποι από τις περιοχές που επισκέφτηκε το βιβλιοαυτοκίνητο μπορούσαν είτε να διαβάσουν βιβλία είτε να τα αγοράσουν σε μειωμένες τιμές. Η συλλογή της έγινε από βιβλία της HarperCollins και της Pan Macmillan, ακόμη για την αύξηση της συλλογής συνέβαλαν με τις δωρεές τους και οι εκδότες Parragon. Το εύρος της συλλογής εκτείνεται από Bestseller εκδοτών μέχρι και παιδικά παραμύθια.

Όπως λέει και ο Mishra στο περιοδικό Homegrown, η αποστολή αυτή αποσκοπεί την διάδοση της ανάγνωσης μεταξύ των ανθρώπων, επίσης λέει πως πολλοί άνθρωποι σε μικρές πόλεις και χωριά δεν έχουν πρόσβαση σε βιβλία και σε άλλα αναγνωστικά αντικείμενα.

Σίγουρα έχουν γίνει πολλές προσπάθειες να δημιουργηθούν Κινητές βιβλιοθήκες, κάποιες από αυτές έχουν αποφέρει καρπούς και άλλες είτε έχουν ξεκινήσει και στην συνέχεια σταματούν την προσπάθεια είτε λόγω πολλών κοινωνικοπολιτικών εμποδίων αναγκάζονται να αφήσουν ημιτελές το έργο τους. Επί παραδείγματι, το Ινδονησιακό τρίκυκλο το οποίο κυκλοφορούσε στην κοινότητα της Τζακάρτα και παρέδινε βιβλία στις φτωχές γειτονιές της απαγορεύτηκε από τις αρμόδιες αρχές⁵³.

⁵² Πληροφορίες από τον Krupa Joseph.

⁵³ <https://www.mhpbooks.com/read-more-india-promotes-reading-across-the-country/>, Sarah Healy.

3.2.3 Παράδειγμα Κινητής Βιβλιοθήκης στη Μογγολία: The Camelback Library

"Δεν θυμάμαι πόσα ταξίδια έκανα - έχασα τον αριθμό".
"Μερικές φορές ταξιδεύουμε με καμήλα, μερικές φορές με άλογο και με καροτσάκια ή βόδια. τώρα έχουμε και το φορτηγό μας"⁵⁴(Ελεύθερη μετάφραση στα λόγια του Mr. Jamba).



Εικόνα 6: The camelback Library.

Ο Jamba έβαλε σε εφαρμογή την δημιουργία της βιβλιοθήκης το 1990 και έκτοτε προσπαθεί να κρατήσει την σπιρτάδα της βιβλιοθήκης με μόνο στόχο την χαρά των παιδιών να τον βλέπουν να καταφθάνει με τον πλούτο. Σύμφωνα με το άρθρο⁵⁵ ο Dashdondog Jamba έχει αφιερώσει τη ζωή του στη συγγραφή τη μετάφραση και την δημοσίευση βιβλίων. Εκτός όμως από όλες τις ασχολίες του ασχολήθηκε και με την μεταφορά βιβλίων σε παιδιά σε όλη τη Μογγολία. Χαρακτηριστικά μας λέει ότι δεν θυμάται πόσα ταξίδια έχει κάνει συνολικά και ότι πολλές φορές είχε διαφορετικά οχήματα. Άλλοτε άλογα, άλλοτε Καμήλες ακόμη και καροτσάκια ή βόδια. Αργότερα απέκτησε φορτηγό το οποίο και διατηρεί ακόμη.

Η βιβλιοθήκη λειτουργεί εδώ και είκοσι χρόνια και έχει δανείσει τουλάχιστον πενήντα χιλιάδες μίλια. Έχει επισκεφτεί κάθε γωνία της Μογγολίας και έχει δώσει βιβλία σε πάρα πολλά παιδιά των επαρχιών αυτών. Οι βοηθοί του Jamba είναι η γυναίκα του και το παιδί του, μαζί ταξίδευαν ώρες ατελείωτες και

⁵⁴"I can't remember how many trips I have made—I have lost count". "Sometimes we travel by camel, sometimes on horseback, and with horse carts or ox carts; we now also have our van." (Mr. Jamba).

⁵⁵ <https://www.mhpbooks.com/read-more-india-promotes-reading-across-the-country/>, Sarah Healy.

πολλές φορές έμεναν περισσότερο σε ένα μέρος για να δώσουν την ευκαιρία σε περισσότερα παιδιά να διαβάσουν βιβλία.

Σαν άνθρωπος και σαν καλλιτέχνης έχει κερδίσει πολλά βραβεία ένα από αυτά είναι και το βραβείο Best Book of Mongolia. Επίσης πολλές από τις ιστορίες του έχουν επεξεργαστεί και έχουν μελοποιηθεί, άλλες έχουν γίνει ταινίες. Πρόσφατα το 2006 η κινητή βιβλιοθήκη του κέρδισε το βραβείο προώθησης ibby-Asahi Reading. Τα έξοδα για την συντήρηση του φορτηγού που χρησιμοποιεί ο Jamba προέρχονται από τα κέρδη των πωλήσεων των πρωτότυπων έργων του. Ο ίδιος λέει ότι βαίνουν και ότι δεν χρειάζεται κάποια βοήθεια οικονομικά

3.2.4 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στη Ζιμπάμπουε: Donkey- Drawn Mobile libraries

Στην περιοχή της Ζιμπάμπουε οι κάτοικοι θέλουν και χρειάζονται μία βιβλιοθήκη διότι υπάρχει ανάγκη για γνώση και κατ' επέκταση μόρφωση. Μέσω λοιπόν ενός προγράμματος Ανάπτυξης Αγροτικών Βιβλιοθηκών και Πόρων (Rular Libraries and



Εικόνα 7: Donkey- Drawn Mobile Libraries.

Resousces Development Program) βάζει σε εφαρμογή το σχέδιο να φέρει την βιβλιοθήκη στο σπίτι τους.

Ο ιδρυτής της RLRDP (Rular Libraries and Resousces Development Program) είναι ο Obadiah Moyo και είναι αυτός που σχεδίασε επίσης και τις Βιβλιοθήκες καλαθιού συνοδευόμενες από γαϊδούρια. Άρχισε την λειτουργία της 1995.

Λέει χαρακτηριστικά «Πιστεύουμε ότι για να τραβήξουμε αυτές τις αγροτικές κοινότητες από τη φτώχεια πρέπει να περιβάλλουμε τα παιδιά με βιβλία και γνώσεις και να τους δώσουμε τα εργαλεία που χρειάζονται για να βελτιώσουν τη ζωή τους».⁵⁶(Ελεύθερη μετάφραση, Obadiah Moyo)

Η βιβλιοθήκη κινείται με την βοήθεια γαϊδουριών. Η συγκεκριμένη προσπάθεια βασίζεται σε αυτά τα ζώα διότι έχουν την δυνατότητα να κουβαλήσουν περίπου χίλια διακόσια βιβλία. Αρκετά από τα γαϊδουράκια μεταφέρουν υπολογιστές σαρωτές και γενικά, ψηφιακά μέσα τα οποία τροφοδοτούνται από ηλιακούς συλλέκτες. Εκτός όμως από της Ψηφιακές συσκευές διαθέτουν και ενέργεια για φόρτιση τηλεφώνων και την πρόσβαση στο διαδίκτυο. Τα καροτσάκια⁵⁷ που κουβαλούν τα ζώα μπορούν να πάρουν μέχρι τρεις αναβάτες και οι άνθρωποι που μπορούν να εξυπηρετηθούν είναι περίπου χίλια εξακόσια αν υποθέσουμε ότι υπάρχουν δεκαπέντε γαϊδουράκια τα οποία πορεύονται μαζί και πηγαίνουν από τόπο σε τόπο και από σχολείο σε σχολείο.

Επίσης, η μείωση του αναλφαριθμητισμού στην συγκεκριμένη περιοχή ήλθε και από την σκέψη της δημιουργίας δώδεκα βιβλιοθηκών, σε κέντρα κινητής τηλεφωνίας, αφιερωμένες στην παιδική λογοτεχνία και την οργάνωση εκατόν είκοσι ποδηλάτων παράδοσης βιβλίων κατ' οίκον.

Το κόστος συντήρησης της ανέρχεται στα εκατόν πενήντα χιλιάδες δολάρια κάθε χρόνο αλλά η βελτίωση του επιπέδου μόρφωσης και φοίτησης είναι αναμφίβολα θαυμάσια και σημαντική σύμφωνα με τον Moyo.

⁵⁶ «We believe that to pull these rural communities out of poverty we need to surround children with books and knowledge, and give them the tools they need to improve their lives. » (Obadiah Moyo).

⁵⁷ Ονομάζονται και Βιβλιοθήκες καλαθιού (ελεύθερη μετάφραση από την ιστοσελίδα <https://inhabitat.com/donkey-drawn-mobile-libraries-bring-books-to-people-in-zimbabwe/>.)

3.2.5 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στη Κένυα: Camel Library

“Οι άνθρωποι που υπηρετούμε οδηγούν μια νομαδική ζωή. Είναι εδώ σήμερα, αλλά αύριο μπορεί να φύγουν.”⁵⁸ (Ελεύθερη μετάφραση από τα λόγια της Rashid Farah)

Η Rashid Farah σε δήλωση της στον ιστότοπο του BBC News αναφέρει τις προσπάθειες τους να παρέχονται βιβλία και άλλα υλικά ανάγνωσης σε ανθρώπους που δεν έχουν κάποιο τρόπο πρόσβασης σε βιβλιοθήκες. Τα πλοία της Ερήμου, όπως ονομάζονται, ταξιδεύουν από την περιοχή Garissa⁵⁹.



Εικόνα 8: The camel Library in Kenya.

Η ίδρυση της “Camel Library” ιδρύθηκε από την κεντρική βιβλιοθήκη της Κένυας για την μείωση του αναλφαριθμητισμού. Εννέα καμήλες και τρία τροχόσπιτα ξεκινάνε το πρωί και δουλεύουν από την Δευτέρα έως την Πέμπτη. Η κάθε μία καμήλα κουβαλάει δύο κιβώτια (ένα από την αριστερή και ένα από την δεξιά πλευρά της). Κάθε κιβώτιο περιέχει διακόσια βιβλία σκληρές και πράγματα για να μπορούν τα παιδιά να ξεκουράζονται και να διαβάζουν με όρεξη ταυτόχρονα. Τα εγγεγραμμένα μέλη της είναι τρεισήμισι χιλιάδες.

Η καμήλα- βιβλιοθήκη μπορεί να ταξιδέψει έως και έντεκα χιλιόμετρα σε μία μέρα. Τα σχολεία που επισκέπτονται ομολογούν ότι η επίδραση αυτής της προσπάθειας είναι άξια προς σημείωση και το επίπεδο εκπαίδευσης είναι ικανοποιητικό και αυτό φαίνεται από τις εθνικές εξετάσεις.

⁵⁸“The people whom we serve lead a nomadic life. They are here today but tomorrow they might be gone.

⁵⁹ Τετρακόσια χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα Ναϊρόμπι.

Το δύσκολο σε αυτή τη περίπτωση είναι τα παιδιά και οι ενήλικες να αγοράσουν βιβλία. Η φτώχεια είναι μεγάλη και προτιμούν να αγοράσουν ρουχισμό και τρόφιμα παρά βιβλία. Μπορεί να είναι σημαντικό ένα έντυπο βιβλίο αλλά όταν η φτώχεια μαστίζει μία κοινωνία δεν θεωρείται πρωτεύον μέλημα η αγορά ενός βιβλίου. Τα βιβλία είναι κυρίως ιστορικά και έχουν άμεση σχέση με την ύλη του σχολείου, επίσης περιέχει βοηθήματα όπως και βοηθητικό υλικό για τους διδάσκοντες. Τα βιβλία μπορούν να δανειστούν στα παιδιά για δεκατέσσερις μέρες, μετά από δεκατέσσερις μέρες είτε ανανεώνεται ο δανεισμός στο ίδιο άτομο είτε επιστρέφουν και δανείζονται άλλα. Όταν θέλουν να δανειστούν βιβλία οι ενήλικες τα βιβλία προέρχονται από το Υπουργείο εκπαίδευσης ενηλίκων.

Ένα μειονέκτημα της βιβλιοθήκης είναι ότι οι καμήλες είναι αρσενικές όποτε δεν υπάρχει πιθανότητα να αναπαραχθούν στο μέλλον.

Έχουν γίνει πολλές προσπάθειες αναδόμησης και λειτουργίας Κινητών βιβλιοθηκών στον Ελλαδικό χώρο. Κάποιες από αυτές αξίζει να σημειωθούν. Παρακάτω θα αναλυθούν επιγραμματικά δύο από τα πιο σημαντικά παραδείγματα Βιβλιοθηκών των τελευταίων ετών.

3.2.6 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στη Γερμανία: “Heilbronn Mobile”.

Η Γερμανία έχει περισσότερα από εκατό λεωφορεία και φορτηγά τα οποία διακινούν Βιβλία και άλλο εκπαιδευτικό υλικό στις γύρω περιοχές. Συγκεκριμένα, υπάρχουν εκατόν δέκα βιβλιοθήκες και σε αυτές υπάγονται ενενήντα έξι κινητές βιβλιοθήκες. Το 17% των κινητών βιβλιοθηκών είναι ανεξάρτητο από κρατικούς φορείς ενώ το υπόλοιπο ποσοστό κινητών βιβλιοθηκών διοικείται από της πόλης και τους δήμους, περιφέρειες και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι στη Γερμανία υπάρχουν εγκατεστημένες κινητές βιβλιοθήκες ακόμη και στις αραιοκατοικημένες αγροτικές περιοχές. Ακόμη πρέπει να αναφερθεί



Εικόνα 9: Heilbronn Mobile Library.

ότι στη Γερμανία τα οχήματα των κινητών βιβλιοθηκών είναι άνω των δεκαπέντε ετών και ταξιδεύουν σε όλη την χώρα για πάνω από τριάντα χρόνια.

Η κινητή βιβλιοθήκη “Robi” της περιοχής Heilbronn είναι ένα από τα πολλά βιβλιοαυτοκίνητα της Γερμανίας το οποίο άνοιξε τις πόρτες του το Μάιο του 2011. Περιέχει βιβλία και οπτικοακουστικό υλικό⁶⁰. Όσον αφορά τη διακόσμηση του εσωτερικού και εξωτερικού του, έχει χαρακτηριστεί ως «ένα πραγματικό σαλόνι βιβλίου». Είναι ένα ανοιχτόχρωμο φορτηγό διακοσμημένο με διάφορα λογοτεχνικά αποφθέγματα σε λευκό φόντο. Ένα ακόμη στοιχείο που υπάρχει στην κινητή βιβλιοθήκη είναι και ο τεχνικό εξοπλισμός. Χρησιμοποιείται για την καταγραφή και διεξαγωγή έρευνας βιβλιοθηκών.

Στόχος της κινητής βιβλιοθήκης είναι αρχικά να ενθαρρύνουν τα παιδιά να αγαπήσουν το διάβασμα. Ο Robi κάθε πρωί πήγαινε στα δημοτικά σχολεία καθώς και στις εγκαταστάσεις της ημερήσιας φροντίδας για παιδιά ενώ το απόγευμα ταξίδευε στις στάσεις που είχε οριοθετήσει το βιβλιοαυτοκίνητο και προσπαθούσε να προσεγγίσει την παλαιότερη γενιά.

Η διευθύντρια της κινητής Heilbronn City Library, Monika Ziller⁶¹ λέει: « Μας αρέσει πολύ το πως σχεδιάστηκε το καινούριο μας όχημα, οι κινητές βιβλιοθήκες θα πρέπει όχι μόνο να ξεχωρίζουν στο αστικό τοπίο, αλλά πρέπει να είναι με τέτοιο τρόπο διαρρυθμισμένα όπου οι άνθρωποι να αισθάνονται άνετα, όπου οι άνθρωποι θα θυμούνται»⁶² (Ελεύθερη μετάφραση από τα λόγια της Monika Ziller).

Επίσης η Ziller λέει ότι « Οι κινητές βιβλιοθήκες φέρνουν υπηρεσίες βιβλιοθηκών σε εκείνους τους ανθρώπους που ζουν μακριά από την πλησιέστερη στατική βιβλιοθήκη», λέει επίσης, «Κατά τη γνώμη μου, οι κινητές βιβλιοθήκες έχουν παραμεληθεί αδικαιολόγητα. Αν σκεφτόμαστε τον καλύτερο τρόπο βελτίωσης της παροχής υπηρεσιών βιβλιοθήκης σε μεγάλες περιοχές, οι κινητές βιβλιοθήκες μπορούν να διαδραματίσουν έναν πραγματικά σημαντικό ρόλο»⁶³ (Ελεύθερη μετάφραση από τα λόγια του Ziller) .

⁶⁰ CD και DVD.

⁶¹ Πρόεδρος της Γερμανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών.

⁶² “We cared very much about how our new vehicle was designed”, explains Monika Ziller, director of Heilbronn City Library. “Mobile libraries should not only stand out in a positive way in the urban landscape, they should also be places where people feel at ease – places which people remember.”

⁶³ “Mobile libraries bring library services to those people who live far away from the nearest stationary library”, explains Ziller, who is also chairperson of the German Library Association. “In my opinion, mobile libraries have

3.2.7 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στην Αυστραλία: Richmond Tweed Regional Library

Η Richmond Tweed Library έχει την δυνατότητα μέσω των υπηρεσιών της να προσφέρει στους κατοίκους της περιοχής στην οποία ανήκει, βιβλία. Μεταφέρει τα βιβλία στις οικείες των κατοίκων διότι υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι αδυνατούν να παρευρεθούν στους χώρους της τοπικής, κεντρικής βιβλιοθήκης, λόγω ασθένειας ή αναπηρίας.



Εικόνα 10: Richmond Tweed Regional Library.

Πολλοί εθελοντές ή ακόμη και το προσωπικό της συμβάλλει σε αυτή την προσπάθεια μεταφέροντας οπτικοακουστικό υλικό, βιβλία ανάλογα με τις προτιμήσεις των ενδιαφερόμενων. Τα άτομα αυτής της κατηγορίας μπορούν να επικοινωνήσουν με το προσωπικό της τοπικής βιβλιοθήκης και να ενημερωθούν για την διαθεσιμότητα του υλικού που θέλουν να επιλέξουν.

Το βιβλιοαυτοκίνητο περιέχει περιοδικά, βιβλία, CDs, DVDs, Βίντεο και οι αναγνώστες έχουν την δυνατότητα να περιηγηθούν, με την βοήθεια των βιβλιοθηκονόμων ή των εθελοντών της κινητής βιβλιοθήκης, στις πηγές του διαδικτύου. Επίσης, οι εργαζόμενοι είναι στην διάθεση των αναγνωστών να απαντήσουν σε ερωτήσεις και να βοηθήσουν το κοινό τους να αποφύγουν πάσα δυσκολία όσον αφορά τον τρόπο λειτουργίας και διακίνησης του υλικού της.

Η κινητή βιβλιοθήκη δημιουργήθηκε υπό την αιγίδα των βιβλιοθηκών της Αυστραλίας. Κάθε χώρα έβαλε το λιθαράκι της και επιτέλεσε σημείο αναφοράς για το βιβλιοαυτοκίνητο. Με συνεργατικό πνεύμα όλες οι βιβλιοθήκες βοήθησαν να γίνει το όνειρο πραγματικότητα και να δημιουργηθεί με καλή συνεργασία και ομαδικό πνεύμα η κινητή βιβλιοθήκη. Στο διαδίκτυο υπάρχει μία ιστοσελίδα στην οποία υπάρχουν πληροφορίες για την τοπική βιβλιοθήκη και τα εκπαιδευτικά της προγράμματα⁶⁴.

been unjustly neglected. If we are thinking about how best to improve the provision of library services across large areas, mobile libraries can play a genuinely important role.”

⁶⁴ https://www.rtrl.nsw.gov.au/cp_themes/default/events_mobile_library.asp, 24 Αυγούστου 2018.

Η βιβλιοθήκη εκτός από την υπηρεσίες της κινητής βιβλιοθήκης διοργανώνει τόσο εκπαιδευτικά προγράμματα όσο και ενημερωτικά για όλες τις ηλικίες⁶⁵. Αξιοσημείωτο γεγονός είναι και η βράβευση της βιβλιοθηκονόμου Lucy Kinsley, από την βιβλιοθήκη της περιοχής Lismore, για το ανθρωπιστικό ενδιαφέρον τους προς τους κατοίκους της περιοχής.

3.2.8 Παράδειγμα Κινητής βιβλιοθήκης στην Ινδονησία: Mobile Library delivers books on horseback.

Στην Purbalingga της Ινδονησίας υπάρχει ένας χωρικός ο οποίος ενθάρρυνε και συνεχίζει να ενθαρρύνει τα παιδιά να διαβάζουν. Δημιούργησε κινητή βιβλιοθήκη με την βοήθεια του αλόγου του. Πίσω από το άλογο έσερνε την βιβλιοθήκη του και σκορπούσε την γνώση ελεύθερα.



Εικόνα 11: Mobile Library delivers books on horseback.

«Ο σκοπός αυτής της βιβλιοθήκης είναι να ενθαρρύνει την ανάγνωση. Ο λόγος για τον οποίο χρησιμοποίησα το άλογο είναι επειδή, κατά τη γνώμη μου, το άλογο προσελκύει παιδιά⁶⁶» (Ελεύθερη μετάφραση από τα λόγια του Sururi)⁶⁷

Η βιβλιοθήκη ονομάζεται Kudapustaka και ιδρυτής της, όπως προαναφέραμε, ήταν ο Ridwan Sururi. Η βιβλιοθήκη ξεκίνησε να λειτουργεί το Δεκέμβριο του 2014. Ο Ridwan κινεί την βιβλιοθήκη τρεις φορές την εβδομάδα⁶⁸. Για να ξεκινήσει αρχικά η λειτουργία της έπρεπε να υπάρχει διαθέσιμο έντυπο υλικό

⁶⁵ **Adult Programs:** Ballina Chess Group, Knit' n'Chat, Lismore Craft Group, Lismore Origami Club Memories on the Move, Recipe Club, Tweed Talks, Murwillumbah Seed Library, Murwillumbah Stitches 'n' Craft Group. **Children & Youth Programs:** Artspace, Baby Bounce & Storytime, Library on the Go, Lismore Origami Club, Teen Night.

⁶⁶ Λόγια του Ιδρυτή της Κινητής Βιβλιοθήκης του Sururi.

⁶⁷ “The purpose of this library is to encourage reading. The reason why I used the horse is because, in my opinion, the horse attracts children,” Sururi explained.

⁶⁸ Κάθε εβδομάδα την Τρίτη, την Τετάρτη και την Πέμπτη, ο Sururi επισκέπτεται σχολεία και πηγαίνει γύρω από το χωριό για να προσφέρει βιβλία στα παιδιά και στους χωρικούς. (Putu Sayoga / Al Jazeera)

προς χρήση από τους αναγνώστες. Το έντυπο υλικό προήλθε από φίλους και δωρητές⁶⁹ οι οποίοι ήθελα η κινητή βιβλιοθήκη να συνεχίσει να υπάρχει.

Η Kudapustaka ονομάζεται αλλιώς και «βιβλιοθήκη των αλόγων». Ταξιδεύει⁷⁰, λοιπόν στις επαρχίες της Ινδονησίας με το άλογο του την Luna, η οποία κουβαλάει την βιβλιοθήκη, δίνοντας βιβλία σε νέα παιδιά⁷¹ που ενδιαφέρονται για την γνώση. Σκοπός της είναι να δώσει λάμψη στα πρόσωπα των νέων ανθρώπων με την μετάδοση ιδεών και γνώσεων, ειδικά όταν τα υλικά αγαθά και οι τεχνολογικοί πόροι είναι μηδαμικοί στα σχολεία και οι κεντρικές βιβλιοθήκες ανύπαρκτες.

Τα παιδιά στα Δημοτικά σχολεία⁷² που επισκέπτονταν ο Sururi, έδειχναν απεριόριστη αγάπη τόσο για τα βιβλία που έφερνε, όσο και το άλογο το οποίο τους μετέφερε τα βιβλία. Τα παιδιά έτρεχαν προς το μέρος του μόλις χτυπούσε το κουδούνι για διάλλειμα κάθε φορά που ήξεραν ότι θα έρθει για να τους μοιράσει βιβλία.

Η ιδέα για την ανάπτυξη αυτής της ιδέας προήλθε από τον Sururi και τον φίλο του, Arsuka, οι οποίοι θέλανε να φτιάξουν κάτι καλό και χρήσιμο για τον τόπο τους με νόημα για το περιβάλλον και την κοινότητα τους. Πρώτος ο Arsuka δώρισε 136 βιβλία για παιδιά.

⁶⁹ Ο Σουρούρι ξεκίνησε τη βιβλιοθήκη με τη βοήθεια ενός φίλου Nirwan Arsuka, ο οποίος έδωσε περισσότερα από 100 βιβλία για να ξεκινήσει το έργο. (Putu Sayoga / Al Jazeera)

⁷⁰ Η Luna το άλογο βοηθάει τη μετακίνηση της βιβλιοθήκης γύρω από το χωριό Serang. Ο Sururi επισκέπτεται επίσης τα κοντινά χωριά με την Luna. (Putu Sayoga / Al Jazeera).

⁷¹ Σύμφωνα με την UNESCO, η Ινδονησία έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο στη μείωση του αναλφαριθμητισμού των ενηλίκων τα τελευταία χρόνια. (Putu Sayoga / Al Jazeera)

⁷² Τα παιδιά έχουν επωφεληθεί πάρα πολύ από την κινητή βιβλιοθήκη. [Putu Sayoga / Al Jazeera]

Κεφάλαιο 4: Συγκριτική Αξιολόγηση Κινητών Βιβλιοθηκών της Ελλάδος και του Εξωτερικού

Οι Κινητές βιβλιοθήκες δημιουργούνται ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα και τον πληθυσμό⁷³ στο οποίο απευθύνονται. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να διαδοθεί η ύπαρξη και η λειτουργία μιας Κινητής βιβλιοθήκης. Οι κινητές βιβλιοθήκες πρέπει να έχουν όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για να λειτουργήσουν σωστά και να προσφέρουν στους χρήστες ασφάλεια και ικανοποίηση.

Οι βιβλιοθήκες αυτής της κατηγορίας διαφέρουν ως προς τον τρόπο λειτουργίας και προσέλκυσης του κοινού. Η Νομοθεσία όμως είναι που παραμένει ίδια και στην Ελλάδα αλλά και στο Εξωτερικό ενώ, η πολιτική της κάθε Κινητής βιβλιοθήκης διαμορφώνεται από τους καταρτισμένους βιβλιοθηκονόμους και εκπαιδευτικούς που την κινούν.

Στο κεφάλαιο τέσσερα λοιπόν, θα αναλυθούν και θα συγκριθούν οι Κινητές βιβλιοθήκες της Ελλάδας με αυτές του Εξωτερικού με μοναδικό κίνητρο την ελαχιστοποίηση των προβλημάτων που τις κάνουν να υπολειτουργούν στην σύγχρονη κοινωνία στην οποία είναι απαραίτητη.

4.1 Κινητές βιβλιοθήκες και Κέντρα Πληροφόρησης

Κάποιες αναφορές για τις Κινητές βιβλιοθήκες της Ελλάδος μας δίνουν σημαντικά δεδομένα τα οποία μας παραπέμπουν στην λειτουργία των βιβλιοθηκών μέσω προγραμμάτων, τα οποία διαρκούν ένα έως δύο χρόνια. Δημιουργούνται από Δημόσιες- Κεντρικές βιβλιοθήκες, για μικρό χρονικό διάστημα, ενώ στο Εξωτερικό η βιβλιοθήκες ανήκουν μεν σε Δημόσιες Κεντρικές βιβλιοθήκες αλλά είναι υπαρκτές και κινούνται για αρκετά χρόνια κάτω από την αιγίδα των κεντρικών βιβλιοθηκών. Σε κάθε περίπτωση το υλικό που υπάρχει στα βιβλιοαυτοκίνητα προέρχεται από το τεράστιο σε όγκο υλικό των Κεντρικών βιβλιοθηκών και η πολιτική τους είναι εναρμονισμένη με την πολιτική αυτών.

⁷³ Ηλικιακές Ομάδες, Εθνικότητες κτλ.

Η συνέχιση της βιβλιοθήκης είναι ένα σημαντικό κομμάτι της κοινωνίας, εξαπλώνει την γνώση σε σημεία που μέχρι πρότινος δεν ήταν εφικτό να παραχωρηθούν βιβλία και άλλο οπτικοακουστικό υλικό. Η αδυναμία αυτή θα μπορούσε να λυθεί με την χορήγηση ενός κονδυλίου που θα περιέχει τα έξοδα για την μετακίνηση του και τυχόν ζημίες που μπορεί να προκληθούν, για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Παράλληλα, θα μπορούσαν οι καταρτισμένοι βιβλιοθηκονόμοι να οργανώσουν εκδηλώσεις με μία μικρή χρηματική ενίσχυση κατά την είσοδο, η οποία θα δοθεί για την κάλυψη των απαιτούμενων εξόδων του. Ακόμη, η βιβλιοθήκη στην οποία ανήκει το βιβλιοαυτοκίνητο θα μπορούσε να διαθέσει ένα μικρό ποσό για τα έξοδα του μέσα από ομιλίες πωλήσεις βιβλίων, διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων κτλ.

4.2 Κινητές βιβλιοθήκες και Ηλικιακές ομάδες ατόμων

Αδυναμία επίσης, θα μπορούσε να θεωρηθεί και ο προσανατολισμός των Κινητών βιβλιοθηκών της Ελλάδας στα Σχολεία Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στην χώρα μας οι κινητές βιβλιοθήκες οικοδομούν στις μικρές ηλικιακές ομάδες και όχι σε όλες τις ηλικίες. Το ποσοστό των κινητών βιβλιοθηκών που ενδιαφέρει όλες τις ομάδες ανθρώπων ανεξαρτήτου φύλλου ηλικίας και εθνικότητας είναι μικρό και αρκετό για να αναρωτηθεί κανείς γιατί; Στις περισσότερες χώρες του εξωτερικού οι βιβλιοθήκες αυτού του είδους απευθύνονται σε όλους και το περιεχόμενο είναι ευρύ φάσματος για την κάλυψη όλων των ενδιαφερόντων. Για την δημιουργία μίας κινητής βιβλιοθήκης που να απευθύνεται σε όλους δεν χρειάζεται να λειτουργήσει και ένα δεύτερο αυτοκίνητο στην ίδια περιοχή, αν δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα⁷⁴. Ο απλούστερος τρόπος είναι να ενσωματωθεί στο βιβλιοαυτοκίνητο υλικό και για μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες, οι οποίες θα έχουν την δυνατότητα να επισκεφθούν το χώρο του σχολείου στην λήξη των μαθημάτων τους και να δανειστούν κάποιο από αυτά ή ακόμη να έχουν την δυνατότητα να καθίσουν και να διαβάσουν κάτι από αυτά που τους ενδιαφέρει.

Παραδείγματος χάριν, αν σε ένα σχολείο το οποίο βρίσκεται σε ένα χωριό και δεν έχει βιβλιοθήκη σε κοντινή εμβέλεια θα μπορούσε το βιβλιοαυτοκίνητο να καταφθάνει στο σχολείο την τελευταία ώρα του μαθήματος έτσι ώστε οι μαθητές να μπορούν να διαλέξουν το βιβλίο που τους ενδιαφέρει πριν τη λήξη του σχολείου και παράλληλα να μπορούν οι γονείς, τα παιδιά και οι κάτοικοι της υποτιθέμενης περιοχής μετά την λήξη του σχολείου να εισέρχονται στο χώρο και να διαλέγουν βιβλία κοντά στα

⁷⁴ Λόγω οικονομικών δυσχερειών, ελάχιστου πληθυσμού κτλ.

ενδιαφέροντά τους. Ακόμη, υπάρχει και η δυνατότητα δημιουργία μίας λέσχης ανάγνωσης για τους ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικιακής ομάδας.

4.3 Κινητές βιβλιοθήκες και Επισκέψεις

Από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Βιβλιοθηκονόμοι είναι, ο μέσος όρος των επισκέψεων τους στα σχολεία, σε περιοχές και άλλους φορείς, κυρίως στην Ελλάδα. Για τις βιβλιοθήκες που λειτούργησαν και λειτουργούν σήμερα έντονο είναι το πρόβλημα των λιγοστών επισκέψεων τους με αποτέλεσμα οι πολίτες να μην έχουν την ευχέρεια να γνωρίσουν καλύτερα το περιεχόμενο της βιβλιοθήκης και τον ρόλο που πρεσβεύει. Από τα παραδείγματα⁷⁵ που ανέφερα στο τρίτο κεφάλαιο και από τις μετέπειτα συνεντεύξεις που πήρα από φοιτητές φαίνεται, ότι τα βιβλιοαυτοκίνητα πήγαιναν μία φορά το μήνα ή δύο φορές το τρίμηνο. Αντίθετα στο Εξωτερικό τα βιβλιοαυτοκίνητα είναι πιο οργανωμένα. Πραγματοποιούν επισκέψεις όλες τις εργάσιμες μέρες της εβδομάδας, εκτός από αργίες και σαββατοκύριακα. Μπορεί να υπάρχει οργάνωση, αλλά η κινητή βιβλιοθήκη επιτελεί ένα στόχο, την διάδοση της γνώσης της ανάγνωσης και της σωστής πληροφόρησης πράγμα το οποίο δεν μπορεί να επιτευχθεί με μέσο όρο δώδεκα επισκέψεις το χρόνο.

Μία λύση που θα μπορούσε να επιφέρει ακόμη πιο θετικά σχόλια από τα είδη υπάρχων είναι οι ενημερώσεις των κατοίκων για το πότε οι βιβλιοθήκη θα επισκέπτεται την περιοχή τους (το ίδιο συμβαίνει στα σχολεία, ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για την άφιξη τους) και αν θέλουν οι ίδιοι να επιστρέψουν το βιβλίο και να δανειστούν κάποιο άλλο, μία εύκολη λύση θα ήταν η δημιουργία δανειστικών Κέντρων. Τα δανειστικά κέντρα είναι μία λύση η οποία προσφέρει και την έμμεση επαφή με την κινητή βιβλιοθήκη αλλά και την διευκόλυνση της αν για λόγους υπαρκτούς δεν θα μπορεί να έρχεται στην περιοχή ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

⁷⁵ Βλέπε Παράδειγμα Μπλε Σάκου, σελ. 22-23

4.4 Κινητές βιβλιοθήκες και Ασφάλεια

Σε κανένα από τα παραδείγματα του 3^{ου} κεφαλαίου δεν αναφέρεται η ασφάλεια που πρέπει να υπάρχει τόσο για το βιβλιοαυτοκίνητο όσο και για τα βιβλία που εμπεριέχει. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τις καιρικές μεταβολές και τις περιβαλλοντικές συνθήκες, όπως επίσης και για το εσωτερικό περιεχόμενο των αυτοκινήτων που είναι αρκετά σημαντικό. Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σωστή τοποθέτηση των ραφιών και η τοποθέτηση πυροπροστασίας με μόνο στόχο την ασφάλεια τόσο του βιβλιοαυτοκινήτου και του σημαντικού περιεχομένου του όσο και για τους ανθρώπους που την επισκέπτονται.

4.5 Κινητές Βιβλιοθήκες και Διαδίκτυο

Σε μία εποχή στην οποία υπερτερεί το διαδίκτυο, μία λύση για την διεύρυνση του χώρου θα μπορούσε να είναι η δημιουργία μίας ιστοσελίδας για την κάθε κινητή βιβλιοθήκη ξεχωριστά. Στο συγκεκριμένο παράγοντα φαίνεται πως οι περισσότερες κινητές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα δεν έχουν προνοήσει να δημιουργήσουν διαδικτυακά φόρμα και να την συντηρούν παράλληλα με την κίνηση του αυτοκινήτου, αντίστοιχα στην περισσότερες χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής το φαινόμενο χρήσης μίας ιστοσελίδας για την κινητή βιβλιοθήκη έχει είδη εισχωρήσει και αποτελεί μία από τις λειτουργίες αυτής.

Η ιστοσελίδα μπορεί να διαμορφωθεί με πολλούς τρόπους ανάλογα με το τί θέλουμε να περιέχει. Μια ιστοσελίδα μπορεί να έχει από γενικό πληροφοριακό υλικό το οποίο να αφορά την ίδρυση, το τρόπο και το ρόλο που έχει η λειτουργία της στην καθημερινότητα των ανθρώπων. Επίσης, σε αυτού του είδους την ιστοσελίδα μπορεί ο διαχειριστής της να ενημερώνει τους πολίτες για τις εκδηλώσεις και τα πολιτισμικά-πολιτιστικά δρώμενα στα οποία έχει συμμετάσχει ή θα συμμετάσχει η Κινητή βιβλιοθήκης τους. Εκτός Έκτος από μία ιστοσελίδα με γενικό πληροφοριακό υλικό, οι βιβλιοθήκες μπορούν να δημιουργήσουν μία φόρμα διαδικτυακή για τον δανεισμό των βιβλίων που θέλουν στέλνοντας ένα μήνυμα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με όλα τα χαρακτηριστικά του για την πλήρη ταύτιση και αναγνώριση από τους καταρτισμένους εκπαιδευτικούς και βιβλιοθηκονόμους. Στον ιστότοπο αυτό θα εμπεριέχονται τα βιβλία που κινεί η βιβλιοθήκη με όλα τα χαρακτηριστικά τους, για την σωστή και εύκολη κατατόπιση των χρηστών.

Άλλη κατηγορία ιστότοπου θα μπορούσε να περιέχει παιχνίδια διάδρασης με μόνο στόχο την εκμάθηση των νέων μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων τα οποία θα έχουν ως κύριο στόχο την ανάδειξη του περιεχομένου των βιβλίων που έχουν. Επίσης, σημαντικό είναι να γνωρίζουμε ότι μέσα από την ιστοσελίδα οι χρήστες μπορούν να στείλουν μήνυμα για διευκρινήσεις στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή πληροφορίες για τον τρόπο δανεισμού.

Ένα ακόμη στοιχείο αυτού του είδους ιστοσελίδας μπορεί να είναι και ο στόχος που επιτελεί σαν όργανο της πληροφόρησης και της γνώσης. Τα παιχνίδια μπορέσουν να έχουν διαβαθμίσεις ανάλογα με την ηλικιακή κατάταξη, έτσι ώστε ο βαθμός δυσκολίας να είναι ανάλογος. Επί παραδείγματι, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα παιχνίδι Σταυρόλεξο το οποίο να καλύπτει ένα μεγάλο κομμάτι των κατηγοριών των βιβλίων που έχει η Κινητή. Ακόμη, η λύση μυστηρίου είναι ένα παιχνίδι κυρίως για έφηβους. Μπορεί να προέρχεται από το περιεχόμενο ενός βιβλίου και να τους ζητηθεί να φανταστούν το τίτλο αυτού του βιβλίου.

Μία άλλη κατηγορία δημιουργία Ιστοσελίδας για την κινητή βιβλιοθήκη είναι και οι στάσεις των κινητών βιβλιοθηκών στα διάφορες περιοχές. Στην Ελλάδα δεν συναντάμε κάτι τέτοιο αλλά στο εξωτερικό δημιουργούνται για κάθε βιβλιοθήκη ιστοσελίδα όπου αναγράφονται οι καθημερινές στάσεις του φορτηγού- λεωφορείο και οι ώρες άφιξης του στη περιοχή που αναζητά ο χρήστης.

4.6 Κινητές βιβλιοθήκες και Διαφήμιση

Ένας από του παράγοντες που προσφέρουν τη διάδοση και τη δημοσιοποίηση στις Κινητές βιβλιοθήκες είναι η διαφήμιση. Η διαφήμιση μπορεί να γίνει μέσω του ιστοχώρου⁷⁶ κοινωνικής δικτύωσης, μέσω των Μέσων Μαζικής ενημέρωσης. Επίσης διαφήμιση μπορεί να υπάρξει και μέσω διαδικτυακών εφαρμογών όπως Instagram⁷⁷, Facebook⁷⁸ ακόμη και Twitter⁷⁹. Στην Ελλάδα πολλές από τις Κινητές βιβλιοθήκες

⁷⁶ Ο όρος **μέσα κοινωνικής δικτύωσης** (ή αλλιώς **social media**) αναφέρεται στα μέσα αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας ομάδων ανθρώπων μέσω διαδικτυακών κοινοτήτων. Τα social media εμφανίζονται σε διάφορες μορφές όπως πχ. ιστολόγια, ιστοσελίδες όπως το Facebook, φόρουμς.

⁷⁷ Το **Instagram** είναι μια δωρεάν εφαρμογή κοινωνικής δικτύωσης που δίνει την δυνατότητα επεξεργασίας και κοινοποίησης φωτογραφιών και βίντεο στο διαδίκτυο.

έχουν λογαριασμό σε κάποιες από τις δημοφιλείς εφαρμογές των social media. Στις υπόλοιπες χώρες του Εξωτερικού όμως οι κινητές βιβλιοθήκες βασίζονται πάνω στις διαδικτυακές εφαρμογές και στο διαδίκτυο.

Οι Ελλάδα ενώ έχει όλα τα εφόδια να δημιουργήσει και να εκπλήξει σε αυτό τομέα επιλέγει να επενδύει σε απλές μεθόδους διαφήμισης όπως στα ηλεκτρονικά άρθρα και τις εφημερίδες. Εφόσον νέα γενιά προωθεί το διαδίκτυο σαν ένα νέο μοντέλο ενημερώσεις γιατί και εμείς να μην πορευθούμε με αυτούς, δείχνοντας ότι η γνώση και η πληροφόρηση αποκτάται και μέσω του διαδικτύου; Προνόμιο στην στήριξη αυτής της καινοτομίας είναι να γνωρίζει ο βιβλιοθηκονόμος και ο εκπαιδευτικός τι θα μπορούσε να είναι αυτό που θα προξενούσε μεγάλο ενδιαφέρον στο κοινό σύμφωνα με την εποχή που ζούμε και τα ενδιαφέροντά τους. Σε αυτή τη περίπτωση θα ήθελα να αναφέρω ότι όλα μπορούν να ανθίσουν αν υπάρχει καλή συνεργασία και οι πολίτες αγαπήσουν την ιδέα και την κάνουν κομμάτι της ζωής τους.

Κάποια παραδείγματα τα οποία θα μπορούσαν να αναπτύξουν κατά πολύ το μέσο όρο των βιβλιοθηκών αλλά και των ανθρώπων που την επισκέπτονται είναι ο σωστός τρόπος διαφήμισης . Ένας τρόπος διαφήμισης είναι δημιουργία λογαριασμού στο Facebook, όπου πολλοί νέοι άνθρωποι που το χρησιμοποιούν θα γνωρίσουν κάτι που ίσως δεν το έχουν ξανακούσει ποτέ. Θα ενημερωθούν για τυχόν προγράμματα, για επισκέψεις που πραγματοποιούν σε περιοχές, σχολεία, φορείς και οργανισμούς. Ακόμη, τα μέσα Μαζικής Ενημέρωσης είναι ένα κομμάτι που ακόμα λειτουργεί και θα μπορούσε να βοηθήσει στο κομμάτι της διαφήμισης, δίνοντας στους πολίτες που δεν ασχολούνται με την τεχνολογία το δικαίωμα να γνωρίζουν για το ρόλο της κινητής βιβλιοθήκης, το πρόγραμμα των εβδομαδιαίων μεταφορών αλλά και εκπαιδευτικών προγραμμάτων που έχουν προγραμματιστεί να γίνουν.

⁷⁸Το **Facebook** είναι ιστοχώρος κοινωνικής δικτύωσης που ξεκίνησε στις 4 Φεβρουαρίου του 2004. Οι χρήστες μπορούν να επικοινωνούν μέσω μηνυμάτων με τις επαφές τους και να τους ειδοποιούν όταν ανανεώνουν τις προσωπικές πληροφορίες τους. Όλοι έχουν ελεύθερη πρόσβαση στο να συμμετάσχουν σε δίκτυα που σχετίζονται μέσω πανεπιστημίου, θέσεων απασχόλησης ή γεωγραφικών περιοχών. Η εγγραφή είναι δωρεάν.

⁷⁹ Το **Twitter** είναι ένας ιστοχώρος κοινωνικής δικτύωσης που επιτρέπει στους χρήστες του να στέλνουν και να διαβάζουν σύντομα μηνύματα (μέχρι 280 χαρακτήρες), τα οποία ονομάζονται τουίτς (tweets). Τα μηνύματα μπορούν να αναγνωστούν και από μη συνδεδεμένους χρήστες, αλλά μόνο οι συνδεδεμένοι μπορούν να δημοσιεύσουν κείμενα.

4.7 Κινητές βιβλιοθήκες και Προβολή- Προσέλκυση κοινού

Η προβολή για τις Κινητές βιβλιοθήκες είναι ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα που μπορεί να επανδρώσει για να προσφέρει στον πολιτισμό την σιγουριά και την, μετέπειτα ικανοποίηση τους όσον αφορά τον τρόπο λειτουργίας και εξυπηρέτησης τους από το προσωπικό του αυτοκινήτου. Η προβολή στηρίζεται κυρίως σε διάφορες εκδηλώσεις ανοιχτές προς ο κοινό, κυρίως στα κεντρικά σημεία των περιοχών⁸⁰ αλλά και στις κεντρικές βιβλιοθήκες που μπορεί να εδρεύουν σε μία περιοχή. Η προβολή και η προσέλκυση κοινού είναι μία χρονοβόρα διαδικασία που αποσκοπεί στην διάδοση του ρόλου της κινητής βιβλιοθήκης στη κοινωνία. Συνήθως γίνεται μέσω εκδηλώσεων στο οποίο κεντρικοί ομιλητές είναι οι ιδρυτές των κινητών βιβλιοθηκών, οι οποίοι μιλούν για το θεσμό των κινητών βιβλιοθηκών, το έργο που επιτελούν, της λειτουργίες που παρέχουν και τον τρόπο με τον οποίο μεταδίδουν την γνώση στους πολίτες, κυρίως των απομακρυσμένων περιοχών.

Το στοιχείο αυτό δεν λείπει από της Κινητές βιβλιοθήκες της Ελλάδας, διοργανώνονται πολιτισμικά δρώμενα και οι πολίτες έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά την Κινητή βιβλιοθήκη. Τα άρθρα είναι κυρίως αυτά που μας ενημερώνουν για τις εκδηλώσεις που γίνονται. Στο Εξωτερικό όμως, γίνονται περισσότερες εκδηλώσεις, ομιλίες, συνεντεύξεις (πολιτών και βιβλιοθηκονόμων).

Ένας τρόπος προβολής και προσέλκυσης κοινού είναι η διοργάνωση εκδηλώσεων τόσο στο χώρο μιας βιβλιοθήκης όσο και σε κεντρικά σημεία των περιοχών, όπου άνθρωποι της επιστήμης της πληροφορίας θα έχουν την δυνατότητα να μιλήσουν για το ρόλο της κινητής βιβλιοθήκης και την ιστορία της. Επίσης προσκεκλημένοι αυτής της εκδήλωσης μπορεί να είναι άνθρωποι που προσπάθησαν να δώσουν πνοή στο θεσμό αυτό και ξεκίνησαν να κινούν την βιβλιοθήκη. Άνθρωποι έμπειροι που έδωσαν παλμό και ζωή στο ρόλο της στην κοινωνία και που μπορούν να δώσουν συμβολές για την επιτυχία της λειτουργίας της. Ακόμη, η παρουσίαση βιβλίου έχει την δύναμη να ενώσει τους ανθρώπους και να τους διδάξει ότι ο πολιτισμός και η ιστορία μπορούν να εμφανισθούν μέσα από ένα βιβλίο. Το βιβλίο που θα παρουσιαστεί θα είναι στην διάθεση του κοινού μέσω της κινητής βιβλιοθήκης για όποιον τον ενδιαφέρει να το διαβάσει και να μάθει περισσότερες πληροφορίες για αυτό.

⁸⁰ Πλατείες, πολιτιστικά κέντρα, χώρους συνεδριάσεων κτλ.

4.8 Κινητές βιβλιοθήκες και Εκπαιδευτικά Προγράμματα

Έκτος από την προβολή και την προσέλκυση κοινού εξίσου σημαντικό είναι να προσφέρονται σε όλες τις ηλικίες εκπαιδευτικά προγράμματα. Θα μπορούσα να το χαρακτηρίσω ως πλεονέκτημα των κινητών βιβλιοθηκών επειδή οι άνθρωποι μπορούν να συνδυάσουν το περιεχόμενο του βιβλίου με μία δραστηριότητα, η οποία θα είναι άμεσα συνδεδεμένοι με την ιστορία του βιβλίου και θα τους μείνει αξέχαστη. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα καταλαμβάνουν ουσιαστικό χώρο στις περισσότερες βιβλιοθήκες γιατί συνδέει την θεωρία με την πράξη.

Η Ελλάδα σε αυτό τον τομέα έχει φαντασία και μεράκι γιατί, όπως είδαμε και στα παραδείγματα του προηγούμενου κεφαλαίου παρέχει στους χρήστες πληθώρα εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Επίσης, πρέπει να αναφέρουμε ότι και το Εξωτερικό έχει αρκετά εκπαιδευτικά προγράμματα εκ των οποίων τα περισσότερα είναι με τη χρήση τεχνολογικών μέσων.

Θα παραθέσω κάποια παραδείγματα εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αξίζει να τα σκεφτούμε και να αποφασίσουμε αν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ολοκλήρωση μίας Κινητής Βιβλιοθήκης. Σημαντικό για την Κινητή βιβλιοθήκη είναι οι χρήστες να νιώθουν ευχαριστημένοι τόσο από την εξυπηρέτηση όσο και από το υλικό που τους προσφέρεται για ανάγνωση. Πρώτο εκπαιδευτικό πρόγραμμα το οποίο έχει μεγάλες πιθανότητες να επιτύχει είναι η διοργάνωση θεάτρου. Οι κάτοικοι της περιοχής θα έχουν την ευκαιρία να εναρμονίσουν το περιεχόμενο πολλών ιστοριών και να δημιουργήσουν ένα καινούριο παραμύθι. Το συγκεκριμένο παράδειγμα εκπαιδευτικού προγράμματος μπορεί να είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί αλλά το αποτέλεσμα μπορεί να αγγίξει τα όρια της μαγείας. Άνθρωποι θα εμπλακούν για να δημιουργήσουν κάτι κοινό και οι ήρωες που θα επιλέξουν να είναι να εναπόκεινται στα εσωτερικά χαρακτηριστικά τους. Ένας άλλος τρόπος συνδυασμού θεωρίας και πράξης είναι η αλλαγή του τέλους μιας ιστορίας ανάλογα με αυτό που θα ήθελε ο χρήστης να συμβαίνει. Παραδείγματος χάριν, σε ένα παραμύθι το οποίο έχει άσχημο τέλος θα ήταν όμορφο ένα παιδάκι μικρής ηλικίας να μπορούσε να δώσει ένα τέλος διαφορετικό και ίσως αρκετά περίπλοκο, λόγω του ότι η μικρές ηλικίες έχουν απεριόριστη φαντασία. Ακόμη, η μουσική είναι ένα κομμάτι της ζωής στο οποίο πρέπει να οικοδομήσουμε, όλα τα είδη της μουσικής έχουν το δικό τους χρώμα ανάλογα με τα συναισθήματα και την ψυχολογική κατάσταση του καθενός. Ένα καινούριο τραγούδι που να εξωτερικεύει τα συναισθήματα που σου αφήνει ένα βιβλίο δεν θα ήταν μία πινελιά. Ναι, κάτι που μπορεί να δημιουργηθεί από ανθρώπους που ασχολούνται με την σύνθεση μουσικής και οι οποίοι είναι χρήστες ης κινητής. Στον ψηφιακό κόσμο της βιβλιοθήκης τα πράγματα μπορεί να είναι περίπλοκα αλλά είναι φαντασμαγορικά.

Μία φορά το μήνα οι Κινητή βιβλιοθήκη θα ήταν καλό να πραγματοποιούν βραδιές συγκέντρωσης για ταινία, κυρίως το καλοκαίρι. Ο κόσμος χαλαρώνει όταν βλέπει πως και οι βιβλιοθήκες έχουν τον τρόπο να δίνουν και άλλα πράγματα εκτός από γνώση και απεριόριστη πληροφορία.

4.9 Κινητές βιβλιοθήκες και Φαντασία

Η φαντασία έχει ως σκοπό να διευρύνει τους ορίζοντες του κάθε ανθρώπου, αποτελεί σημαντικό κομμάτι της νοημοσύνης και πλάθεται όταν τα άτομα πληροφορούνται και μαθαίνουν να συνδιαλέγονται με το μυαλό τους. Όσον αφορά τα κατεξοχήν Κινητά Βιβλιοαυτοκίνητα η φαντασία πρέπει να κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό. Το να παρουσιάζεις για παράδειγμα ένα βιβλίο με θεατρική ματιά είναι ένα πλεονέκτημα. Βοηθάει στο να καταλαβαίνουν κυρίως τα παιδιά μικρής ηλικίας το νόημα του βιβλίου που παρουσιάζεται σε συνδυασμό με την διασκέδαση που προσφέρει αυτή η διασκευή.

Η Ελλάδα σε αυτό το κομμάτι έχει να προσδώσει πολλά. Αρκετές κινητές βιβλιοθήκες τείνουν να χρησιμοποιούν την θεατρολογία στο κομμάτι της ανάγνωσης. Εκθαμβωτικά κουστούμια, πλήρης διάλογοι και καλή ηθοποιοί δείχνουν το μεράκι τους για την ανάγνωση και εκμάθηση στους νέους. Αντίστοιχα και στις υπόλοιπες χώρες η φαντασία κατέχει σημαντικό ρόλο για την δημιουργία της βιβλιοθήκης όσον αφορά τα μέσα μεταφοράς βιβλίων αλλά και τον τεχνολογικό Εξοπλισμό.

Άνθρωποι που αγαπούν το χώρο της ανάγνωσης και θα έκαναν τα πάντα για να λειτουργήσει στις μέρες ο θεσμός θα μπορούσε μέσω τις φαντασίας να σκεφτεί τρόπους έτσι ώστε οι άνθρωποι παντού και πάντα να έχουν μαζί τους ένα βιβλίο. Πολλά άρθρα μιλούν για βιβλιοθήκες που δημιουργούνται σε θυροτηλέφωνα, σε στάσης λεωφορείων ακόμη και στην παραλία. Δεν θα ήταν εξάισιο η κινητή βιβλιοθήκη να αλλάζει τον κύκλο ζωής των βιβλίων ανά μία εβδομάδα;

Γιατί όχι. Όλες η βιβλιοθήκες έχουν να προσδώσουν κάτι το διαφορετικό. Δεν θα ήταν υπέροχο στην παραλία το καλοκαίρι αντί να πάρουμε ένα βιβλίο στην τσάντα μας να έχουμε την ευκαιρία να διαλέξουμε ένα βιβλίο από την βιβλιοθήκη που υπάρχει και να γνωρίσουμε ένα διαφορετικό κόσμο κάτι που δεν μπορούν οι περισσότεροι να το έχουν στο σπίτι τους. Υπέροχη λύση. Ακόμη, θα ήταν καταπληκτικό σε όλα τα κεντρικά σημεία των περιοχών να δημιουργούνται θυροτηλέφωνα τα οποία

μέσα να έχουν κάποια βιβλία, τα οποία όμως να ανανεώνονται ανά τέσσερις πέντε μέρες. Επίσης, μία ακατέργαστη η οποία τώρα έχει αρχίσει να εμφανίζεται στην Ελλάδα είναι και η δημιουργία βιβλιοθήκης στις στάσεις λεωφορείων. Πράγμα που γεμίζει τον χρόνο των ανθρώπων μέχρι να επιβιβαστούν στο λεωφορείο. Είναι κάτι ευχάριστο και πολλοί θα ήθελαν κάπως να περάσουν το χρόνο τους περιμένοντας το να έρθει. Υπάρχουν τόσες πολλές ιδέες για να πραγματοποιήσουμε αυτό το όνειρο. Αν υπήρχε η δυνατότητα να συνεργαστούν όλες οι κινητές βιβλιοθήκες να αδράξουν σκέψεις και να ανταλλάξουν ιδέες, όλα θα ήταν πολύ πιο εύκολα.

4.10 Κινητές βιβλιοθήκες και διαφορετικά Μέσα Μεταφοράς

Όπως εντόπισα και από τα παραδείγματα του τρίτου κεφαλαίου πολλές από τις χώρες έχουν διαφορετικά μέσα για την μεταφορά των βιβλίων. Τα μέσα μεταφοράς είναι κυρίως μεγάλωσυμα ζώα τα οποία μπορούν να διανύσουν μεγάλες αποστάσεις με μεγάλο φορτίο. Τα ζώα κυρίως είναι καμήλες και γαϊδουράκια. Στην Ελλάδα αυτή την εκδοχή δεν θα την βρούμε όμως στις χώρες με μεγαλύτερες οικονομικές δυσκολίες με χαμηλή ποιότητα ζωής υπάρχουν άνθρωποι που θέλουν να δώσουν σε παιδιά και σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, ευκαιρίες στη μάθηση και στην ανάγνωση.

Οι άνθρωποι που έχουν στην κατοχή τους τη συγκεκριμένη μορφή της κινητής βιβλιοθήκης είναι άτομα τα οποία αποφάσισαν και έχτισαν μόνοι τους και διέδωσαν αυτό το θεσμό. Μιλάμε για απλούς ανθρώπους που είτε είχαν στην κατοχή τους πολλά βιβλία και απλά ήθελαν να τα διαθέσουν στο κοινό, είτε είναι συνταξιοδοτημένοι εκπαιδευτικοί. Όλοι ξεκίνησαν με το να υλοποιήσουν την ιδέα που είχαν αρχικά στο μυαλό τους δίνοντας απλά την απέραντη αγάπη που είχαν για τα βιβλία.

4.11 Κινητές βιβλιοθήκες και άλλες επιστήμες

Προβάδισμα στον τομέα των Κινητών βιβλιοθηκών στην Ελλάδα είναι και η ενσωμάτωση τους σε άλλες επιστήμες. Άρθρα τα οποία μιλούν για την δημιουργία κινητών βιβλιοθηκών υπήρξαν προνόμιο για να μπορέσουμε να απαντήσουμε στο ερώτημα ότι μπορούν να δημιουργηθούν κινητές βιβλιοθήκες αν και εφόσον υπάρξει ενδιαφέρον για την ενσωμάτωση τους στην κοινωνία.

Επί παραδείγματι, ξεκίνησε να λειτουργεί στον Ελλαδικό χώρο η κινητής βιβλιοθήκη της Ακρόπολης. Η κινητή βιβλιοθήκη, δημιουργήθηκε για να δώσει περεταίρω γνώση σε παιδιά μικρής ηλικίας για την πολιτισμική κληρονομία της χώρας. Η κ. Θεολόγη η οποία συνέταξε και το παρόν άρθρο, μιλάει για την εμπειρία που είχε με τα παιδιά στα μικρά δημοτικά σχολεία της υπαίθρου. Το αντικείμενο της περιελάμβανε αντικείμενα του μουσείου τα οποία προσέδιδαν μία χροιά από τον πολιτισμό στην Αρχαία Ελλάδα και τον θησαυρό που περιείχαν αυτές. Ξεκίνησε να μεταφέρει τα πολιτισμικά αγαθά από το 2001 μέχρι το 2003. Κάθε χρόνο επισκέπτονταν κατα μέσο όρο τριάντα Δημοτικά σχολεία και δανείζονταν της μουσειοσκευές για την εκπλήρωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που είχαν αναπτυχθεί. Στην διάρκεια αυτών των χρόνων μετέφερε διαφορετικά είδη αντικειμένων τα οποία ολοκλήρωναν μία θεματική του μουσείου. Στο άρθρο αναλύεται επιγραμματικά ο τρόπος με τον οποίο παρουσίαζε το θέμα στους μαθητές και φαίνεται η φαντασία από τον τρόπο παρουσίας. Όλα τα εκπαιδευτικά προγράμματα είχαν τίτλο ο οποίος εναρμονιζόταν με το περιεχόμενο. Χαρακτηριστικά λέει ότι το τελευταίο χρόνο της μετακίνησης της σε σχολεία του νομού οι μαθητές που πήραν μέρος στα εκπαιδευτικά προγράμματα ανήλθαν περίπου στους εξακόσιους. Όσον αφορά την θέληση των μαθητών να γνωρίσουν την Αρχαία Ελλάδα φαίνεται από τα λεγόμενα στο άρθρο της. Χαρακτηριστικά λέει ότι, «φεύγοντας από το κάθε σχολείο τα παιδιά ζητούσαν από εμένα να ξαναπάω για να συνεχίσουμε το ταξίδι μας και από τους δασκάλους να επισκεφτούν την Ακρόπολη», ενώ, αξιολογώντας αυτή την προσπάθεια παραθέτει τα εξής λόγια «Αξιολογώντας τη δική μου προσφορά μετά από τρία χρόνια παρουσιάσεων, διαπιστώνω ότι η "κριμένη γνώση" της αρχαίας Ελλάδας άρχισε να αποκαλύπτεται. Τα παιδιά τώρα ζητούν συνεχώς βιβλία με θέματα από την αρχαία Ελλάδα είτε εικονογραφημένα είτε ιστορικά μυθιστορήματα. Και φυσικά, το σημαντικότερο είναι πως τα διαβάζουν! Για την επόμενη σχολική χρονιά στόχος είναι μια σκυταλοδρομία ανάγνωσης με θέμα την αρχαία Ελλάδα. Τα παιδιά που έχουν δανειστεί και διαβάσει τα βιβλία, τα παρουσιάζουν στους συμμαθητές τους την ημέρα της παρουσίασης μουσειοσκευών παίρνοντας τα ίδια την σκυτάλη από μένα.

Σε αρκετές Βιβλιοθήκες του Εξωτερικού οι καταρτισμένοι επιστήμονες προνόησαν τα Κινητά βιβλιοαυτοκίνητα να λειτουργούν όπως και τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς⁸¹, δηλαδή με συγκεκριμένες στάσεις, όπου όσοι θέλουν να δανειστούν ένα βιβλίο μπορούν να παρευρεθούν στο δανειστικό κέντρο της εκάστοτε περιοχής. Στην Ελλάδα αυτό δεν είναι εφικτό να συμβεί γιατί οι περισσότερες βιβλιοθήκες μέχρι σήμερα δημιουργούνταν βάση Διεθνών προγραμμάτων⁸² με την ελάχιστη διάρκεια των δύο χρόνων. Αν στις Κεντρικές βιβλιοθήκες αποφαιζόταν να δημιουργήσουν την δικιά τους κινητή βιβλιοθήκη ένα από τα θέματα προς συζήτηση και επίλυση θα έπρεπε να είναι και η πρόσβαση ανθρώπων που

⁸¹ Λεωφορεία, Τρένο Μετρό κτλ.

⁸² «Υποστήριξη της Εκπαιδευτικής Πράξης από Κινητές Βιβλιοθήκες»

βρίσκονται μακριά από τα δανειστικά Κέντρα. Ένας από τους πιο εύκολους τρόπους, για να γνωρίζουν οι βιβλιοθηκονόμοι σε πια σημεία πρέπει να σταματήσουν και πόσα άτομα θέλουν να δανειστούν τεκμήρια είναι και η δημιουργία ιστοσελίδας όπου οι κάτοικοι θα μπορούν να στείλουν μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο της βιβλιοθήκης και να εξυπηρετηθούν. Έτσι οι εργαζόμενοι της Κινητής θα γνωρίζουν πόσα άτομα και από ποια περιοχή θέλουν να δανειστούν ένα από τα βιβλία τους.

Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα

Ολοκληρώνοντας την πτυχιακή εργασία με θέμα « Συγκριτική Αξιολόγηση Κινητών Βιβλιοθηκών της Ελλάδος και του Εξωτερικού», προκύπτουν κάποια συμπεράσματα τα οποία παραθέτονται στην συνέχεια. Όσον αφορά το τομέα των βιβλιοθηκών, με την ευρύτερη έννοια του όρου, καταλαβαίνουμε ότι είναι ένας από τους πιο σημαντικούς θεσμούς που συνεχίζουν και δίνουν χαρακτήρα στην κοινωνία, διότι προσφέρει τη γνώση τη σωστή πληροφόρηση και αναζήτηση.

Σημαντική παράμετρος είναι ο όγκος των τεκμηρίων που υπάρχουν σε μία βιβλιοθήκη και ο τρόπος με τον οποίο επιλέγονται τα βιβλία για την έκθεσή τους στους χρήστες. Ανεξαρτήτως της πολιτικής που εφαρμόζεται σε κάθε βιβλιοθήκη, κάθε βιβλιοθήκη επιτελεί σημαντικό σκοπό στην κοινωνία για αυτό και ο πλούτος που εμπεριέχεται μέσα σε αυτή στις περισσότερες περιπτώσεις ενδιαφέρει όχι όλο το κοινό αλλά μεγάλες ομάδες ανθρώπων με κοινά ενδιαφέροντα. Παραδείγματος χάριν, μία Ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη δεν φιλοξενεί τεκμήρια από την παιδική λογοτεχνία γιατί η συγκεκριμένη θεματική κατηγοριοποίηση ανήκει στη Σχολική Βιβλιοθήκη.

Μέσα από την εργασία φαίνεται επίσης, ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί κάθε είδους βιβλιοθήκη και την πολιτική που εφαρμόζεται για την σωστή λειτουργία της. Επί παραδείγματι, σε μία Δημόσια Βιβλιοθήκη κύριο μέλημα του βιβλιοθηκονόμου είναι οι χρήστες να εξυπηρετούνται αποτελεσματικά και τα βιβλία να μπαίνουν στη θέση τους, γιατί ο όγκος συνήθως είναι μεγαλύτερος από μία Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη. Ενώ σε μία Ειδική βιβλιοθήκη ο βιβλιοθηκονόμος πρέπει να εναρμονιστεί με το περιβάλλον και να κάνει ευκολότερη τη χρήση της βιβλιοθήκης για τους παρόντες επιστήμονες- υπαλλήλους και όχι για όλους τους πολίτες.

Οι κινητές βιβλιοθήκες από την άλλη, σαν ένα μεγάλο κομμάτι αυτής της εργασίας έχει την πλήρη προσοχή, είναι το κομμάτι που χρειάζεται επαρκής μελέτη για την σωστή πληροφόρηση των αναγνωστών αλλά και το κομμάτι το οποίο δεν είναι τόσο διευρυμένο στην Ελλάδα, παρά μόνο στο Εξωτερικό.

Συμπερασματικά λοιπόν, η κατηγορία των κινητών βιβλιοθηκών είναι ο θεσμός ο οποίος θα αλλάξει τα δεδομένα της παρούσας κατάστασης. Όλος ο πληθυσμός θα έχει πρόσβαση σε βιβλιοθήκες οι οποίες θα βρίσκονται στην πόρτα τους, αν όχι καθημερινά, τουλάχιστον τρεις φορές το μήνα. Το βήμα για την ενσωμάτωση των κινητών βιβλιοθηκών στη ζωή μας έχει είδη συμβεί μέσω προγραμμάτων. Οι Κινητές βιβλιοθήκες τείνουν να γίνουν μόνιμες. Όπως είδαμε και παραπάνω, τα περισσότερα παραδείγματα Κινητών βιβλιοθηκών δημιουργούνται από την εκάστοτε βιβλιοθήκη της περιοχής.

Ένα άλλο πλεονέκτημα το οποίο αφορά κυρίως τους ανθρώπους που κινούν την Βιβλιοθήκη είναι ότι πολλοί από αυτούς δεν είναι επιστήμονες είναι όμως απλοί άνθρωποι που αγαπούν την γνώση και την μάθηση και επιθυμούν να μάθουν και στους υπόλοιπους πόσο σημαντικό είναι δίνεις στον εαυτό σου την ευκαιρία να διαλέξει ένα νέο μονοπάτι, ‘το μονοπάτι της γνώσης’. Όταν έχεις ανθρώπους με μεράκι για αυτό που αγαπούν δεν χρειάζεται να είναι καταρτισμένοι βιβλιοθηκονόμοι και εκπαιδευτικοί. Έχουν μία στοιχειώδης αντίληψη του αντικειμένου, είναι έμφυτη.

Σε ορισμένα κεφάλαια της εργασίας ανακαλύπτουμε κάτι σπουδαίο και ίσως διαφορετικό. Πολλές από τις χώρες που αναφέραμε δεν χρησιμοποιούν βιβλιοαυτοκίνητα για την μεταφορά των βιβλίων. Ο τρόπος που μεταφέρουν βιβλία από περιοχή σε περιοχή είναι τα ζώα. Χρησιμοποιούνται κυρίως ζώα μεγάλου μεγέθους τα οποία έχουν δύναμη και αντοχή⁸³. Επίσης, όταν η αποστάσεις που πρέπει να διανύσουν οι Κινητές βιβλιοθήκες είναι μικρές τότε μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ζώα τα οποία είναι μικρότερου μεγέθους⁸⁴. Τα ζώα τα οποία είναι μικρότερα σε μέγεθος και δεν διαθέτουν μεγάλη μυϊκή μάζα, το φορτίο τους δεν είναι πέραν του βάρους που μπορούν να σηκώσουν. Ακόμη, να αναφέρουμε ότι τα ζώα χρησιμοποιήθηκαν για το λόγο ότι ήταν δύσκολη η πρόσβαση σε βιβλιοθήκες διότι, στις περιοχές αυτές δεν υπήρχαν βιβλιοθήκες.

⁸³ Π.χ. Καμήλες

⁸⁴ Π.χ. Γαϊδούρι

Κάτι που πρέπει επίσης να αναφέρουμε είναι ότι, πολλές από τις Κινητές βιβλιοθήκες είναι Ιδιωτικές. Εκτός από τις βιβλιοθήκες που δημιουργούνται μέσω προγραμμάτων, κυρίως από τις Κεντρικές Βιβλιοθήκες, υπάρχουν και κινητές βιβλιοθήκες οι οποίες ιδρύθηκαν από ιδιώτη, δηλαδή από ανθρώπους οι οποίοι είχαν μεγάλο όγκο τεκμηρίων στη κατοχή τους και ήθελαν να το διαθέσουν στο κοινό.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφέρουμε ακόμη ότι, οι Κινητές βιβλιοθήκες στο Εξωτερικό χρησιμοποιούν όλα τα διαδικτυακά μέσα για να πληροφορήσουν το κόσμο για την ύπαρξη της. Πολλοί τρόποι μπορούν να εφαρμοσθούν για να δημοσιευθεί η κινητή μονάδα. Από ιστοσελίδες και διαφημίσεις μέχρι αφίσες και επικοινωνία με κόσμο δια στόματος. Άρα, μας γνωστοποιείται από την παρούσα εργασία ότι υπάρχει μεγάλη δυνατότητα διεύρυνσης του θεσμού λόγω της θέλησης των ανθρώπων που κινούν τη βιβλιοθήκη να την γνωστοποιήσουν σε όλους.

Κάτι ακόμη που γίνεται σαφές είναι, οι πληροφορίες που έχουμε για το περιεχόμενο των Κινητών Βιβλιοθηκών. Οι κινητές βιβλιοθήκες οι οποίες απευθύνονται σε όλο το κοινό περιέχουν κατηγορίες βιβλίων που ενδιαφέρουν την κοινότητα. Δηλαδή, τα βιβλία που διαθέτουν εναπόκεινται στα ενδιαφέροντα των ατόμων που επισκέπτεται η βιβλιοθήκη, δεν διαθέτει βιβλία τα οποία ποτέ δεν πρόκειται να προτιμηθούν από το κοινό, άρα η βιβλιοθήκη χτίζεται από τα άτομα τα οποία την επισκέπτονται.

Ένα άλλο που προκύπτει από την εργασία είναι η διαφορά που έχουν οι Κινητές βιβλιοθήκες μεταξύ τους. Κινητή βιβλιοθήκη με κινητή βιβλιοθήκη διαφέρει, διότι φιλοξενεί βιβλία διαφορετικού κλάδου. Πολλές Κινητές βιβλιοθήκες περιέχουν βιβλία για μικρές ηλικιακές ομάδες διότι επισκέπτονται σχολεία, άλλες πάλι περιέχουν βιβλία διαφόρων θεματικών κατηγοριών εφόσον, επισκέπτονται περιοχές με ανθρώπους διαφορετικής ηλικιακής ομάδας. Επίσης, κάποιες δημιουργούνται για να προσφέρουν υλικό σε πρόσφυγες και σε άλλες κοινωνικές ομάδες. Οπότε, αυτόματα βλέπουμε ότι η Κινητές βιβλιοθήκες χτίζονται ανάλογα με τα δεδομένα που υπάρχουν και τους χρήστες που έχουν να εξυπηρετήσουν.

Κάποια από τα παραδείγματα που αναφέραμε παραπάνω, μας αφήνουν να εννοήσουμε ότι οι άνθρωποι που έχουν ζήσει το θεσμό της Κινητής βιβλιοθήκης είναι πλήρως ικανοποιημένοι. Μαρτυρίες μας δείχνουν ότι τους ενδιαφέρει η προοπτική να έχουν το βιβλίο που επιθυμούν στο σπίτι τους και κυρίως να έχουν πρόσβαση σε μία βιβλιοθήκη την οποία δεν είχαν μέχρι πρότινος.

Όσον αφορά την ικανοποίηση των χρηστών από την Κινητή βιβλιοθήκη οι απόψεις δίστανται, διότι οι περισσότερες κινητές βιβλιοθήκες δεν επισκέπτονται συχνά τις περιοχές με αποτέλεσμα η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ ανθρώπου και κινητής βιβλιοθήκης να είναι ελλιπής. Τα παιδιά, παραδείγματος χάριν είναι από τις ομάδες ανθρώπων που δένονται με κάτι το διαφορετικό, οπότε είναι δύσκολο να το ξεχάσουν και να ζήσουν χωρίς αυτό. Άρα, θα πρέπει η Κινητή βιβλιοθήκη να δίνει το παρόν της συχνότερα.

Τέλος θα ήθελα να παραθέσω κάτι σημαντικό, Κινητή βιβλιοθήκη μπορεί να είναι είτε μία κινητή μονάδα με βιβλία, όμως μία κινητή βιβλιοθήκη μπορεί να υπάρχει και σε ένα μουσείο και σε οιονδήποτε οργανισμό και έχει την δυνατότητα να δώσει με την παρουσία του στο κοινό μία άλλου είδους προσέγγιση της πληροφορίας. Πολλά παραδείγματα μας θυμίζουν ότι η κινητή βιβλιοθήκη είναι ένα κομμάτι το οποίο μπορεί πολύ εύκολα να ενσωματωθεί σε οποιοδήποτε φορέα ή οργανισμό τη χρειαστεί. Κινητή βιβλιοθήκη σε Μουσείο έχει υπάρξει στην Ελλάδα και έχει αφήσει το στίγμα της.

Οι Κινητές βιβλιοθήκες είναι ένα όνειρο το οποίο τείνει να πραγματοποιηθεί. Είναι ένα όνειρο το οποίο μπορεί να αλλάξει τις ζωές των ανθρώπων. Η γνώση και η σωστή πληροφόρηση μπορεί να γίνει ένα ουσιαστικό κομμάτι της ζωής μας, αρκεί να το πιστέψουμε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΙΝΗΤΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Στα πλαίσια της Πτυχιακής μου εργασίας πραγματοποίησα μία ποιοτική έρευνα παίρνοντας πληροφορίες από φοιτητές, οι οποίοι έζησαν το τρόπο λειτουργίας της κινητής βιβλιοθήκης στην περιοχή τους. Οι δύο φοιτητές, Σαχπαζίδης Αλέξανδρος και Χρήστου Χριστίνα είναι φοιτητές του Ιόνιο Πανεπιστήμιο, του τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας. Οι πληροφορίες που μου δόθηκαν ήταν συγκεκριμένες και πλήρεις. Αφορούσαν κυρίως την συχνότητα των επισκέψεων της κινητής βιβλιοθήκης στο σχολείο, το περιεχόμενο και τον τεχνολογικό εξοπλισμό που κατείχαν. Ακόμη, μία από τις ερωτήσεις αφορά την συχνότητα της διαδικασίας του δανεισμού και τις επιστροφές των βιβλίων στην αρχική τους θέση. Ο τρόπος που διεξήχθη η καταγραφή των απαντήσεων ήταν διά μέσου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Αρχικά έστειλα τις ερωτήσεις, οι οποίες διαμορφώθηκαν ανάλογα με το περιεχόμενο της πτυχιακής εργασίας. Έπειτα, οι ερωτήσεις απαντήθηκαν και στάλθηκαν με τον ίδιο τρόπο στο προσωπικό μου ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Παρακάτω, θα δοθούν αυτούσιες οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις των δύο φοιτητών:

Σαχπαζίδης Αλέξανδρος Φοιτητής του τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας

I. Πότε και πού χρησιμοποίησες την Κινητή Βιβλιοθήκη;

Χρησιμοποίησα την κινητή βιβλιοθήκη ως μαθητής του δημοτικού σχολείου Πετεινού, του χωριού μου δηλαδή. Θυμάμαι να την χρησιμοποιώ κυρίως στην δεύτερη με τρίτη, άρα στις αρχές του 2000, ούτως η άλλως νομίζω πως αργότερα έπαψε να λειτουργεί η κινητή βιβλιοθήκη που επισκεπτόταν τα σχολεία.

II. Κάθε πότε επισκεπτόταν η Βιβλιοθήκη την περιοχή ή τον τόπο σου;

Η κινητή βιβλιοθήκη επισκεπτόταν την περιοχή μου μια φορά τον μήνα ώστε να δανειστούμε βιβλία και να επιστρέψουμε αυτά που είχαμε δανειστεί. Οι δάσκαλοι του δημοτικού μας ενημέρωναν μερικές μέρες πριν για την ημερομηνία κατά την οποία θα ερχόταν η κινητή βιβλιοθήκη ώστε να έχουμε μαζί μας τα βιβλία που είχαμε δανειστεί και να μπορέσουμε να τα επιστρέψουμε. Αν δεν επιστρέφαμε τα βιβλία που είχαμε δανειστεί δεν είχαμε το δικαίωμα να δανειστούμε άλλα.

III. Ποιο ήταν το περιεχόμενο της Κινητής Βιβλιοθήκης;

Το περιεχόμενο της βιβλιοθήκης ήταν παιδικά βιβλία, κυρίως παραμύθια και ίσως κάποια κλασσικά έργα διασκευασμένα για παιδιά ηλικίας από 6 έως 12 περίπου ετών. Δε γνωρίζω αν υπήρχαν και βιβλία για μεγαλύτερες ηλικίες στην κινητή βιβλιοθήκη που επισκεπτόταν τα σχολεία ή αν υπήρχε και δεύτερη κινητή βιβλιοθήκη με βιβλία για ενήλικες.

IV. Πόσα Βιβλία περίπου περιείχε η Κινητή Βιβλιοθήκη;

Δεν γνωρίζω πόσα βιβλία είχε η κινητή βιβλιοθήκη αλλά αν κρίνω από το μέγεθος της και την ποσότητα των βιβλίων που είχε μέσα υπολογίζω ότι λογικά θα ήταν περίπου 1000 βιβλία.

V. Δανειζόσουν Βιβλία, αν ναι τι σου άρεσε να δανείζεσαι;

Δανειζόμουν αρκετά συχνά, κυρίως παραμύθια και λογοτεχνικά βιβλία φαντασίας για παιδιά της ηλικίας μου.

I. Πότε και πού χρησιμοποιήσες την Κινητή Βιβλιοθήκη;

Όταν ήμουν στο δημοτικό. Η περιοχή όπου κατάγομαι είναι οι Πρέσπες Φλώρινας, είναι ακριτική περιοχή. Συχνά πραγματοποιούνταν τέτοιου είδους δράσεις όταν ήμουν μικρή για την πολιτισμική δραστηριοποίηση και ευαισθητοποίηση των παιδιών μικρής αλλά και μεγαλύτερης ηλικίας. Η κινητή βιβλιοθήκη επισκεπτόταν το δημοτικό σχολείο που πήγαινα.

II. Κάθε πότε επισκεπτόταν η Βιβλιοθήκη την περιοχή ή τον τόπο σου;

Η βιβλιοθήκη επισκεπτόταν το δημοτικό σχολείο της περιοχής μου δύο φορές το χρόνο, μία για να δανειστούν τα βιβλία οι μαθητές και την δεύτερη για να τα επιστρέψουν.

III. Ποιο ήταν το περιεχόμενο της Κινητής Βιβλιοθήκης;

Το περιεχόμενο της βιβλιοθήκης περιλάμβανε βιβλία, υλικά για κατασκευές και ζωγραφική, υπολογιστή με προτζέκτορα. Παίζαμε εκπαιδευτικά παιχνίδια διάδρασης με τον προτζέκτορα μέσα στην κινητή βιβλιοθήκη.

IV. Πόσα Βιβλία περίπου περιείχε η Κινητή Βιβλιοθήκη;

Δεν θυμάμαι τον ακριβή αριθμό των βιβλίων αλλά ο χώρος ήταν διαμορφωμένος με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε όλες τις επιφάνειες να έχουν ράφια για βιβλία. Επιπλέον οι υπεύθυνοι έφερναν βιβλία διαφόρων ειδών.

V. Δανειζόσουν Βιβλία, αν ναι τι σου άρεσε να δανείζεσαι;

Ναι, δανειζόμουν βιβλία αλλά ο κανονισμός επέτρεπε ένα βιβλίο ανά μαθητή έτσι αντάλλαζα το βιβλίο με τους φίλους μου. Δανειζόμουν κυρίως λογοτεχνικά βιβλία, νομίζω εκείνη την περίοδο άρχισα να λατρεύω τα βιβλία.

Βιβλιογραφία

Βιβλία

- Herring, James E., 1988. School Librarianship.2 Clive Bingley, London.
- Βλάχου-Χαλκιάπουλου Μαίρη, Ακαδημαϊκός βιβλιοθηκονόμος. 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, pp. 169-178, Ρόδος, (1999).
- Βλάχου-Χαλκιάπουλου Μαίρη, Κοινωνική υπόσταση και ιστορική αναδρομή της Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης. 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, pp. 189-196, Θεσσαλονίκη (1996).
- Βλάχου-Χαλκιάπουλου Μαίρη, Πως η Ιστορία της Βιβλιοθήκης επηρεάζει τις προσδοκίες των Χρηστών, pp.
- Μπόκος, Γεώργιος, Από τη "διάχυση" των λειτουργιών στην "ανασύνθεση" του ρόλου: Η Μελλοντική Θέση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στην Εκπαιδευτική και Ερευνητική Διαδικασία. 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, pp. 46-56, Ρόδος , (1999).
- Μπόκος Γ.Δ., Εισαγωγή στην Επιστήμη της Πληροφόρησης, Αθήνα: Παπασωτηρίου, (2001).
- Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Οδηγός Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης, Κέρκυρα 2007, σελ. 37-38.
- Καπιδάκης Σ. Εισαγωγή στις Ψηφιακές Βιβλιοθήκες,. Σελ. 7-8, 69-71, 81- 87. Παράδειγμα με 103-114.

Αρθρογραφία

- Υποστήριξη της Εκπαιδευτικής πράξης από Κινητές βιβλιοθήκες: Η εμπειρία της Ζωσιμαίας Δημοσίας Κεντρικής Βιβλιοθήκης.[online].Available <https://lekythos.library.ucy.ac.cy/bitstream/handle/10797/11137/pol012.pdf?sequence=2,2003>
- Η κινητή βιβλιοθήκη της Ζωσιμαίας εκπαιδεύει. [online]. Available <https://typos-i.gr/article/h-kinhth-biblio8hkh-ths-zwsimaias-ekpaideyei>, 2018.
- Η βιβλιοθήκη του δικηγορικού συλλόγου Θεσσαλονίκης από τις καλύτερες «ειδικές» της χώρας. [online]. Available <https://core.ac.uk/download/pdf/38299715.pdf>, 2010.
- Ο ρόλος των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και η προσφορά τους στην τοπική κοινωνία. [online]. Available <https://lekythos.library.ucy.ac.cy/bitstream/handle/10797/11136/pol009.pdf?seque>, 2018.

- Ο ρόλος των Λαϊκών Βιβλιοθηκών στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και Εθνικό επίπεδο. [online]. Available <https://lekythos.library.ucy.ac.cy/handle/10797/12508>, 2018.
- Δημόσιες Βιβλιοθήκες & ΑμεΑ: εκπαιδευτική κατάρτιση βιβλιοθηκονόμων. [online]. Available <https://mopab.seab.gr/?q=el/node/708>, 2018.
- Οι ειδικές βιβλιοθήκες και η πρόσβαση στη γνώση για όλους: τρόποι: τρόποι προσέγγισης με το ευρύτερο κοινό. [online]. Available <https://lekythos.library.ucy.ac.cy/handle/10797/12091?show=full>, 2018.
- Οριζόντια δράση Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: νομικά ζητήματα. [Online]. Available <https://lekythos.library.ucy.ac.cy/bitstream/handle/10797/12087/arx011a.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, 2018.
- Η Βιβλιοθήκη του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης από τις καλύτερες «ειδικές» της χώρας. [online]. Available <https://lekythos.library.ucy.ac.cy/bitstream/handle/10797/12744/rakopoulou.pdf?sequence=1>, 2018.
- Δημοτική Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Κέρκυρας, [online]. Available <http://corfulibrary.gr/el/kerkyra-bibliothiki-about-greek/kerkyra-bibliothiki-istoria.html>.
- Κινητές Βιβλιοθήκες, [online]. Available <http://archive.ekt.gr/school-library/kinites.html>.
- Κινητές βιβλιοθήκες του Κόσμου [online]. Available http://homouniversalisgr.blogspot.com/2014/10/blog-post_7.html, 2014.
- Οι Κινητές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα [online]. Available http://arthrografia.blogspot.com/2008/10/blog-post_5847.html, 2008.
- Bookmobile FAQ [online]. Available <https://www.torontopubliclibrary.ca/bookmobiles/bookmobile-faq.jsp>, 2018.
- Want to buy a library? Kamloops Bookmobile to be sold at auction <https://www.cbc.ca/news/canada/british-columbia/kamloops-bookmobile-1.4593361>, 2018.
- Expect Toronto's newest library bus to be packed with technology as well as book [online]. Available <https://www.cbc.ca/news/canada/toronto/toronto-mobile-library-books-1.3991581>, 2017.
- The Camelback Library [online]. Available <https://www.thetrumpet.com/12152-the-camelback-library>, 2014.
- “Read More, India” promotes reading across the country [online]. Available <https://www.mhpbooks.com/read-more-india-promotes-reading-across-the-country/>, 2016.

- Bookmobile turns a new page [online]. Available <https://www.kamloopsthisweek.com/community/bookmobile-turns-a-new-page-1.23317856>, 2018.
- Expect Toronto's newest library bus to be packed with technology as well as books [online]. Available <https://www.cbc.ca/news/canada/toronto/toronto-mobile-library-books-1.3991581>, 2017.
- Library Branches [online]. Available <https://tnrd.ca/content/regional-library>, 2018.
- Bookmobile Event Calendar [online]. Available <https://www.buffalolib.org/content/bookmobile-event>, 2018
- Camel Library [online]. Available <http://www.knls.ac.ke/index.php/what-we-do/library-services/public-library/camel-library>, 2018.
- Photo journal: Kenyan camel library [online]. Available http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/picture_gallery/05/africa_kenyan_camel_library/html/8.stm, 2018.
- Donkey-drawn mobile libraries bring books to people in Zimbabwe [online]. Available <https://inhabitat.com/donkey-drawn-mobile-libraries-bring-books-to-people-in-zimbabwe/>, 2017.
- Luna, the horse, delivers books in Indonesian village [online]. Available <https://www.aljazeera.com/indepth/inpictures/2016/02/luna-horse-delivers-books-indonesian-village-160212065542410.html>, 2016.
- Mobile & Outreach Services [online]. Available http://www.sl.nsw.gov.au/sites/default/files/mobile_outreach_services.pdf, 2018.
- Mobile Library [online]. Available https://rtrl.nsw.gov.au/cp_themes/default/page.asp?p=DOC-JRD-62-46-27, 2018.
- Library on Wheels Brings 'Books Everywhere' in Athens [online]. Available <https://news.gtp.gr/2018/06/01/library-on-wheels-brings-books-everywhere-athens/>, 2018.
- Bookmobiles ή αλλιώς κινητές βιβλιοθήκες [online]. Available <https://paramythitis.gr/2012/07/28/bookmobiles-%CE%AE-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CF%8E%CF%82-%CE%BA%CE%B9%CE%BD%CE%B7%CF%84%CE%AD%CF%82-%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AE%CE%BA%CE%B5%CF%82/>, 2012.
- Δημόσιες-Κινητές Βιβλιοθήκες και παροχή υπηρεσιών στο κοινό: το νομικό πλαίσιο [online]. Available <https://lekythos.library.ucy.ac.cy/bitstream/handle/10797/12086/arx010b.pdf?sequence=1>, 2006
- Mobile Libraries- books on wheels [online]. Available <https://www.goethe.de/en/kul/bib/20365535.html>, 2012.

- Ο ΟΠΑΝΔΑ συμμετέχει στις δράσεις "Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου"| Ιούνιος – Ιούλιος [online]. Available <https://www.opanda.gr/index.php/politismos-dimos-athinaion/1635-o-opanda-symmetexei-stis-draseis-athina-2018-pagkosmia-proteyoussa-vivliou-ioynios-ioylios-2018>, 2018.
- Ένα φορητό-κινητό βιβλιοθήκη στους δρόμους της Αθήνας [online]. Available <http://www.iefimerida.gr/news/420009/ena-fortigo-kiniti-vivliothiki-stoys-dromoyis-tis-athinas-programma>
- Κεντρική σελίδα της ΟΠΑΝΔΑ [online]. Available <https://www.opanda.gr/>, 2018
- Πού θα σταθμεύσει η κινητή βιβλιοθήκη του δήμου της Αθήνας -Πώς δανείζεσαι [online]. Available <http://www.iefimerida.gr/news/429940/poy-tha-stathmeysei-i-kiniti-vivliothiki-toy-dimoy-tis-athinas-pos-daneizesai-vivlia>, 2018

Εργασίες

- Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Ελλάδος : Αξιολόγηση υπηρεσιών και ικανοποίηση χρηστών. [online]. Available <http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/handle/10889/6581>, 2018.
- Ο θεσμός των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και η συμβολή του στην τοπική κοινωνία, το παράδειγμα της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Κοραή Χίου. [Online]. Available nestor.teipel.gr/xmlui/bitstream/handle/.../SDO_DMTA_00187_Medium.pdf?...1